

آرشیو

سال چهاردهم
دوروی چهارم/شهریور ۱۴۰۲

ویژه نامه
سومین سالگرد
انقلاب

شان
آزادی

■ نه میرکهریمی: شورشی ژن ژیان ئازادی شورشیکی کۆمه لایه تیه

■ وتووێژ له گهل په یمان قیان، هاوسه روکی پژاک

■ نه جنگ نه دیکتاتوری، فقط ژن ژیان ئازادی!

■ هنر در آینه ژن ژیان آزادی

ارگان رسمی حزب حیات آزاد کوردستان / پژاک

نشریه‌ی آلترناتیو

سال چهاردهم، دوره‌ی چهارم، ویژه‌نامه

شهریور ۱۴۰۴

مرکز مطبوعات
حزب حیات آزاد
کوردستان

آثار نوشتاری، نظرات، انتقادات و پیشنهادات خویش را برای ما ارسال نمایید

تحریریه حق انتخاب و ویرایش آثار را برای خویش محفوظ می‌داند.

telegram: jin_jiyan_azadi2022
mail: presspjak@gmail.com

آلترناتیو

ارگان رسمی حزب حیات آزاد کوردستان/پژاک

فہرست

سخن آغاز.....۵

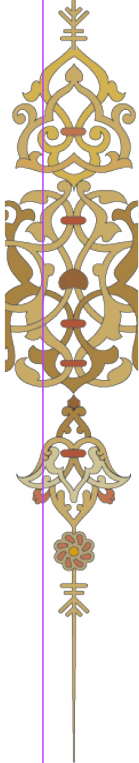
۷.....وتووئژ لہ گہل پھیماں قیان، ہاوسہ روکی پڑاک

۱۱.....نہ جنگ نہ دیکتاتوری، فقط ژن ژیان ئازادی!

۱۷.....شورش ژن ژیان ئازادی شورشیکی کوّمہ لایہ تیہ

۲۸.....بیانیہ پڑاک بمناسبت سومین سالگرد انقلاب «ژن، ژیان، آزادی»

۳۰.....هنر در آینه ژن ژیان آزادی

سخن آغاز

در سومین سالگرد جنبش «ژن ژیان آزادی» یاد و خاطره‌ی تمامی شهدای این جنبش و تمامی شهدای راه آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی را گرامی می‌داریم. سه سال از آغاز جنبش انقلابی «ژن ژیان آزادی» می‌گذرد، جنبشی که روزانه شاهد تأثیرات مثبت آن در ابعاد مختلف زندگی و مبارزات خلق‌های ایران هستیم و در عین حال، نظام دیکتاتوری ایران را نیز به‌شیوه‌ای بی‌سابقه تحت فشار قرار داده است. به‌ویژه آن روایت و تصور شکست‌ناپذیری را که سال‌ها رژیم با توسل به تمامی امکانات نظامی، امنیتی، آموزشی و رسانه‌ای و... ازخویش به نمایش می‌گذاشت، به‌کلی زیر و رو کرد و ایمان، اراده و امید به رهایی از قید و بند ارتجاع و سرکوب را باردیگر در جامعه زنده و تقویت کرد.

اکنون پس از گذشت سه سال از این جنبش، مشروعیت جمهوری اسلامی در میان جامعه از بین رفته، گسل میان حکومت و مردم عمیق‌تر و عریض‌تر شده، جنگ قدرت درون‌جناحی و ریزش در میان لایه‌های حکومت روند سعودی به خود گرفته است. رژیم و سردمداران آن در جامعه‌ی جهانی نیز با انزوایی شدید روبرو گشته‌اند، حکومت در تمامی عرصه‌ها با بن‌بست و بحران مواجه است. به‌رغم تمامی درنده‌خویی و سرکوب‌ها، روزانه شاهد تداوم مبارزات مردم به اشکال مختلف هستیم و هر لحظه امکان بازگشت سیل‌آسا و خروشان اقشار مختلف مردم به خیابان‌ها وجود دارد. این جنبش معنا، معیار و اصولی را مطرح و نهادینه ساخت که از این بعد هیچ جریان، حزب و حرکتی بدون توجه و مبنا قراردادن آن‌ها در فعالیت و مبارزه، جایی در میان مردم و آینده ایران نخواهد داشت. مهم‌ترین بنیادی‌ترین این اصول و معیارها، مقوله آزادی زنان و رد هرگونه تفکر و اندیشه‌ی مردسالاری و تمامیت‌خواهی است. در پروسه‌ی این جنبش اثبات شده که مردم به آن سطح از شعور سیاسی، اجتماعی و تحول ذهنیتی رسیده‌اند که نه حاضر به تن‌دادن به وضعیت خفقان و سرکوب کنونی هستند و نه چشم‌پسته و بدون حساب و کتاب به دنبال‌رو تفکرات، جریان‌ها و آلترناتیوهای وارداتی که بدور از درنظر گرفتن واقعیت تاریخی و فرهنگی جامعه ایران، اراده و مطالبات مردم هستند، مبدل می‌شوند.

حال خلق‌های ایران به‌روشنی می‌دانند که چه می‌خواهند و با برنامه و چشم‌باز به مبارزه ادامه می‌دهند. بدون شک دستیابی جامعه به این سطح از شور و شوق و شعور انقلابی، اتحاد و همبستگی و همگرایی، پویایی، امید، مقاومت، هوشیاری و آینده‌نگری، از تأثیرات و دستاوردهای بارز جنبش «ژن ژیان آزادی» و پشتوانه‌ی فلسفه‌ی انسانی و آزادیبخش آن است که چنین حرکت و تحول بامعنا و زیبایی را رقم می‌زند؛ لذا در این دوران حساس و سرنوشت‌ساز که رژیم همچون بیماری در بستر مرگ، ناتوان و ضعیف شده

و آخرین لحظات حیاتش را سپری می‌کند، بسیار مهم است که نسبت به پاسداشت ارزش و دستاوردهای جنبش از هیچ تلاشی دریغ نوزیم و با شناخت و درک هرچه بیشتر از فلسفه‌ی «ژن ژیان آزادی» از هر فرصت و امکان و روزنه‌ای جهت تقویت و ارتقا مبارزات تا آزادی، نهایت استفاده را ببریم. بدون شک پایبندی به ارزش‌های این جنبش و حفظ و ارتقای این همبستگی، اتحاد و هوشیاری جمعی، می‌تواند ما را به سرمنزل مقصود و آزادی برساند.

خوانندگان گرامی، در سومین سالگرد این جنبش شکوهمند و تاریخی، شماره ویژه نشریه آلترناتیو را در سال چهارم و دوره‌ی چهارم آن به مطالبی در رابطه با تحلیل و بررسی ابعاد مختلف جنبش انقلابی «زن زندگی آزادی»، به ویژه در زمینه‌ی دستاوردها، تداوم و خطرات پیش‌روی آن اختصاص داده‌ایم. امید است که مطلوب نظر شما عزیزان قرارگیرد.

پهيمان ڦيان؛

شورشي ژن، ژيان، ئازادي هەر لهسهرهتاوه بوو به هوځى گورانكارييه كى ئهرينى گهوره له روانگه و زهنييه تى كومه لگا

به بونهى ستههمين ساله وه گهړى شورشي ميژووي ژن، ژيان، ئازادى، چاوپيكه وتنيكمان له گهڻ هاوسهرؤكى پارتى ژيانى ئازادى كوردستان ههڤال پهيمان ڦيان پيكهيناوه، پهيمان ويان لهو باوره دايه كه ئهم شورشه ههرلهسهرهتاوه بووه به هوځى گورانكارييه كى ئهرينى گهوره له روانگه و زهنييه تى كومه لگا، ههروهها به پيچهوانهى بانگهشهى هينديك لايهن، شوريش به رهنك و شيوازي جياواز بهردهوامه. لهم چاوپيكه وتنه دا چهندين بابته ديكهى وهك مژارى بالاپوشي زورهملئ، دهستكهوته كاني شوريش و شهري تايبه تى رژيم تاوتوي و ههلسهنگانديان بوكر، دهقى تهواوى ئهم چاوپيكه وتنه بهم شيوهى خوارهويه.

ئالترناتيو: چهن روژى ديكه سئ سال بهسهر شورشي ژن، ژيان ئازاديدا تيدهپهري، لهم سئ سالهدا شروقه و ليكدانهوهى زور بو ئهم شورشه كراوه و دهكرئت، هينديك دهلين كه شوريش كوتاي پنهاتووه يان زور كز و لاواز بووه، هينديكيش به پيچهوانهى ئهمه لهو باوره ددان كه شوريش نهتهنيا كوتاي پنهاتووه، بگره به شيواز و رهنكى جياوازر بهردهوامه، بوچوونى ئيوه بو ئهم بابته چيه؟

پهيمان ڦيان: سهههتا سهري ريز و نهوازش لهبهرامبهه ههموو شههيدانى ريگى ئازادى و بهتاييهت شههيدانى شورشي «ژن، ژيان، ئازادى» دادهنوئينم و به ريز و حورمهتهوه ياديان دهكهملهوه. ههروهها ريز و سلاوم ههيه بو ئهوانهى كه لهم شورشه دا تيكوشانيان كرد، برينداربوون و هيشتاش به جوشهوه دريژه به خهبات و تيكوشان ئهدهن. بهتاييهت سلاو دهنيرم بو ئه و ژنه

شۆرشگېرانه‌ی که هه‌نووکە له گرتووخانه‌کانی رژێمدا خۆراگری ده‌که‌ن و بوونه‌ته سه‌رچاوه‌ی هێز و هیوا بۆ هه‌موو تیکۆشه‌ران و ئازادیخوازان، بێگومان ئەم شۆرشه له‌سایه‌ی له‌خۆبووردوویی و گیانبازی ئەوانه‌وه په‌ره‌ی سه‌ند و له‌هه‌موو شوێن بۆ بوویه‌وه. سه‌باره‌ت به‌ پرسی ئێوه پێویسته ئاماژه به‌وه بکه‌ین که شۆرش پرۆسه‌یه‌کی ده‌مدریژه‌ که ده‌بێته هۆی گۆرانکاری قوول له‌هه‌موو بواره‌کاندا به‌تایبه‌ت له‌بواری زه‌هنیه‌تی و فره‌هه‌نگی. ئە‌گەر چاوی‌ک له‌رابردوو بکه‌ین ده‌بینین که زۆر سه‌ره‌هه‌ڵدان، ناره‌زایه‌تی و تیکۆشان هاتوونه‌ته ئاراوه که هێندیکیشیان وه‌ک شۆرش به‌ناو

ده‌کرتن، به‌لام راستی ئەوه‌یه که چوون نه‌بوونه‌ته هۆی گۆرانکارییه‌کی بنه‌ره‌تی له‌عه‌قڵیه‌ت و روانگه‌ی کۆمه‌لگا و مژاری به‌رپۆه‌به‌ریدا، ناتوانین ناوی شۆرشیان لێبنێین، ته‌نیا سیمای ده‌سه‌لاتدارن گۆراوه؛ به‌لام شۆرشی ژن، ژیان، ئازادی هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه بوو به‌ هۆی گۆرانکارییه‌کی ئە‌ڕینی گه‌وره له‌ روانگه و زه‌هنیه‌تی کۆمه‌لگا. ئە‌م گۆرانکاریه‌ش هه‌روه‌ها به‌رده‌وامه، رۆژانه هه‌رکەس شاهیدی کاریگه‌ری و ره‌نگدانه‌وه‌ی له‌بواره جیاوازه‌کانی ژبانی کۆمه‌لایه‌تیه. هه‌ربۆیه ده‌توانین بڵێن که شۆرش

گه‌لانی ئێران به‌تایبه‌ت پێشه‌نگانی شۆرش واته ژنان، پێویسته به‌رده‌وام هۆشیار بن و رێگا به‌چه‌واشه‌کاری و سیاسه‌تی په‌رته‌وازه کردنی گه‌لان له‌لایه‌ن رژێمه‌وه نه‌ده‌ن، پێویست ئە‌و یه‌کیه‌تی و یه‌کگرتوویییه‌ی که هاتووته ئاراوه پته‌وتر بکری‌ت.

نه‌ته‌نیا ته‌واو نه‌بووه، به‌لکوه به‌ره‌نگ و شیواز و فۆرمی جیاواز به‌رده‌وامه. به‌رای من ئەوانه‌ی که بانگه‌شه‌ی ته‌واو بوونی شۆرش ده‌که‌ن، یا له‌مانای راسته‌قینه‌ی شۆرش تینه‌گه‌یشتوون، یان به‌زاناوون بۆ لاوازکردنی وره و هیوای گه‌لان و له‌پێناو درێژترکردنی ته‌مه‌نی ده‌سه‌لاتداران ئە‌و کاره ده‌که‌ن.

ئالترناتیو: به‌رای ئێوه گرنگترین ده‌ستکه‌وته‌کانی ئە‌م شۆرشه هه‌تا ئێستا چی بووه و چۆن ده‌کری‌ت خاوه‌نداریه‌تیان لێبکه‌ین؟

په‌یمان فیان: بێگومان ده‌ستکه‌وته‌کانی ئە‌م شۆرشه زۆرن و له‌سه‌رووی هه‌مووشیاوه‌وه ئە‌و گۆرانکارییه ئه‌ڕینه‌یه بوو که له‌بواری زه‌هنیه‌تیه‌وه له‌نیۆ کۆمه‌لگا دروست بوو. به‌تایبه‌ت له‌سه‌ر مژاری ئازادی ژن و گه‌راندنه‌وه‌ی سیاسه‌ت کردن بۆ نیۆ چین و توێژه جیاوازه‌کان. ئە‌م جاره گه‌لان به‌ دروشمی ژن، ژیان، ئازادی هێندیک پێوان و سنووریان بۆ تیکۆشان و ئازادیخوازی و سیاسه‌ت کردن دیار کرد، بۆ وێنه هه‌نووکە گه‌لانی ئێران چیدی هیچ که‌س، لایه‌ن، رێکخه‌ستن و ره‌وتێک که برۆی به‌ ئازادی ژن نه‌بێت و له‌کرداریشدا پێویسته‌یه‌کانی پێکنه‌هێنیت، په‌سند ناکه‌ن و مسۆگه‌ر ئە‌م لایه‌ن، که‌سایه‌تی و ره‌وتانه له‌ داهاووی ئێراندا جێگایان نیه، وه‌کی دیکه گه‌لانی ئێران له‌م شۆرشه‌دا سه‌لماندیان که رێگا به‌هیچ پلان و پرۆژه و ئالترناتیوێکی هاوڕده و به‌دوور له‌ راستی کۆمه‌لگای ئێران و خواست و ویستی، ناده‌ن. ئە‌مه‌ش بۆ خۆی ده‌ستکه‌وته‌یێکی گه‌وره‌یه، له‌به‌ر ئە‌وه‌ی که گه‌لان ئێستا به‌روونی ده‌زانن چی ره‌د ده‌که‌ن و چیان ده‌وێت بۆ داهاوویان. به‌رای من یه‌کگرتنی گه‌لان، یه‌کیکی دیکه له‌ ده‌ستکه‌وته گه‌وره‌کانی ئە‌م شۆرشه‌یه، هه‌موو گه‌لانی ئێران به‌ پێشه‌نگایه‌تی ژنان، وێرای ئە‌و هه‌موو زه‌خت و سیاسه‌تانه‌ی که رژێم به‌ سالانه له‌ پێناو ئا‌واوه‌گیری و دووبه‌ره‌کی نانه‌وه له‌نیۆ گه‌لاندا په‌ی‌ره‌وی ده‌کات، به‌شیوازیکی یه‌کگرتوو، هاو‌ده‌نگ

و هاوئاھەنگ بە بەرزکردنەوێ دروشمی ژن، ژیان، ئازادی هاتنە گۆرەپانی خەبات و خۆراگری و پشتگیری یەکتریان کرد.

بێگومان ئەم دەستکەوتانەش لەسایە خۆیی شەهیدانی شۆرشەو هاتوونەتە ئاراو، هەرۆهە بە هەزاران تیکۆشەر و ئازادخواز برینداربوون و هەزاران کەسێش رووبەرۆوی گرتن، ئەشکەنجە، زەخت و گوشاری جیاوازیوونەتەو. هەربۆیە لەپێناو پاراستنی دەستکەوتەکان، پێش هەموو شت دەبێ یاد و بیرەوێ ئەو شەهیدانە زیندوو رابگرین و بەردەوام رێزیان لێ بگرین، باشترین شیوازی ئەم یەکەش، بێگومان درێژدانە بە رێگا و رێبازیان و بەدیھێنانی ئاوات و ئامانجەکانیان. خالی دیکە ی گرینگ ئەو یەکە گەلانی ئێران بەتایبەت پێشەنگانی شۆرش واتە ژنان، پێویستە بەردەوام ھۆشیار بن و رێگا بە چەواشەکاری و سیاسەتی پەرتەوازی کردنی گەلان لە لایەن رژێمەو نەدەن، پێویست ئەو یەکیەتی و یەگرتوو یەکیەکی هاتوونەتە ئاراو پتەوتر بکری.

ئالترناتیو: بە دەستپێکردنی شۆرش یەک لەو مژارانە ی کە گەنگەشە و تاوتوێی زۆری لەسەر کرا و ھێشتاش بەردەوام، مژاری بالاپۆشی زۆرەملی یان حجاب بوو، تێروانین و ھەلوێستان سەبارەت بەم بابەتە لە کۆمەلگای ئیستای رۆژھەلاتی کوردستان و ئێران چیە؟

پەیمان ڤیان: رژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران ھەر لە سەرھەتای هاتنە سەرکاریەو بەردەوام ژنانی کردووە بە ئامانج و بە ھەر شیوازیێ کە بۆی بکری زەخت و گوشار دەخاتە سەریان و دەیانچەوسێنێتەو. مژاری حجاب یان بالاپۆشی زۆرەملیش یەک لەو سیاسەتانە ی رژێمە کە ھەر لەسەرھەتاو پەیرەوی کردووە و بۆتە ھێمای چەوساندنەو و زۆرداری و لەبەرچاوە گرتنی ئێرادە ی ژنان لە لایەن دەسەلاتەو. ئەمە سیاسەت و بەرنامە یەکی ئایدیالۆژیکە لە پێناو پەراوێزخستن و بیکاریگەرکردنی ژنان.

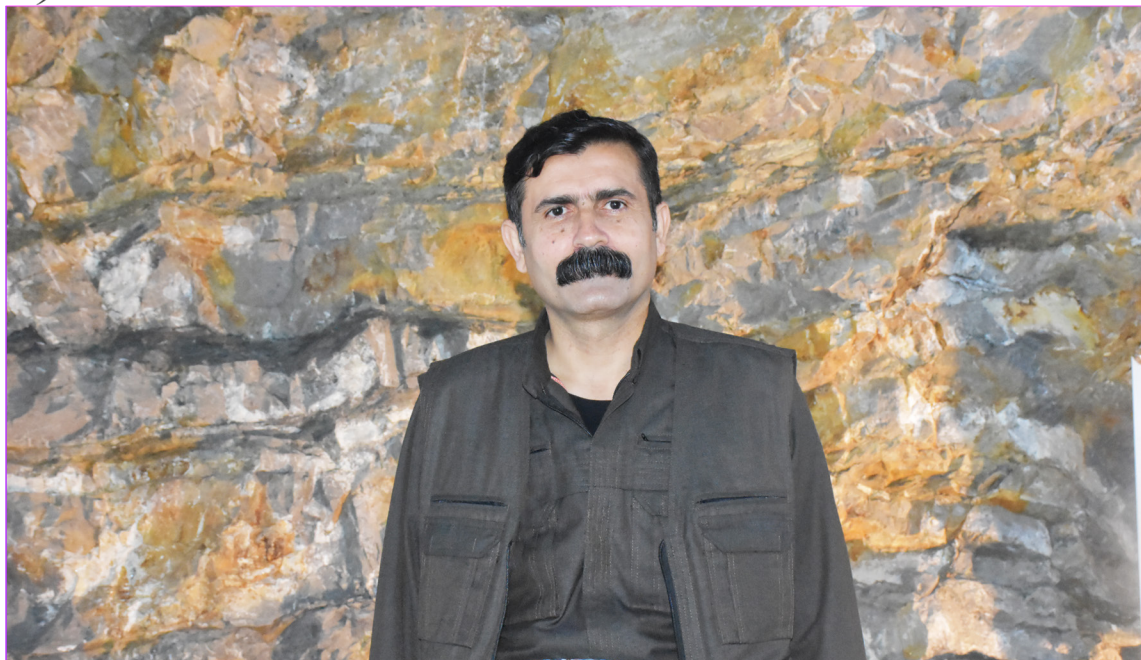
رژیم بۆ ئەوێ کۆمەلگا بخاتە ژێر رکێفی خۆی و بێ ئێرادە ی بکات، سەرھەتا ھێرش دەکاتە سەر ژنان و ھەوێ بە کۆیلە و کالاکردنی ئەوان دەدات. کۆیلەبوونی ژن دێتە واتای کۆیلەبوونی ھەموو کۆمەلگا و ئازادی ژن واتە ئازادی کۆمەلگا، تا ژن ئازاد نەبێ، ھیچ چین و توێژ و بەگشتی کۆمەلگا ئازاد نابێ. رژیم ئەمە بە باشی دەزانێت، بۆیە ئەو ھەموو زەخت و گوشارە دەخاتە سەر ژنان، بەتایبەت لە مژاری حجابی زۆرەملی. ئەگەر ئەوێ ژنان حجابی زۆرەملی رەد دەکەنەو و لەبەرەمبەری تیکۆشان دەکەن، لە راستیدا روانگە، سیاسەت و ئایدیالۆژی ئەو سیستەمە رەد دەکەنەو و تیکۆشانی لەبەرەمبەر دەکەن. مژار تەنیا بە کارھێنان یان لابردنی چارشیو و رووسەرییەکی نێ، بابەتە کە شتیکی ئایدیالۆژیکە و بۆتە ھێمای دەسەلاتداریەتی و چەوساندنەوێ ژنان لە لایەن رژێمەو.

بەھەزاران ژن لەسەر ئەم بابەتە رووبەرۆوی توندوتیژی و کوشتن بوونەتەو، دەستبەسەر و زیندانی کراون. بەھەزاران ژن بەم بەھانەو لە مەیدانی سیاسەت، پەروەردە، کار و خەباتی کۆمەلایەتی، وەرزش و ... دوورخراونەتەو. ئەمەش ئەو ئامانجە ی رژێمە، واتە پەراوێزخستن و بیکاریگەرکردنی ژنان. لای ئێمە مژاری حجاب گرێدراوی ئێرادە و خواستی ژنان بۆ خۆیانە، کەس مافی ئەوێ نیە لابردن یان بەکارھێنانی حجاب بەسەر ژناندا بسەپێنێت. تیکۆشانی ئەوێ ژنان بۆ بەدەستخستنی ئەم ئازادیە و دەیان ماف و ئازادی بنەرەتی دیکە و مسۆگەرکردنیانە. ئێمەش تیکۆشانی ژنان بەتایبەت لەسەر مژاری حجاب زۆر بە گرینگ و پیروژ دەزانین و پشتیوانی تەواوی لێدەکەین.

ئالترناتىيو: لە كۆتاييدا بانگه‌وازی و داخوازتان بۆ چين و توڤيژە كانى كۆمەلگای ئيران بە گشتى و بە تايبەتى كۆمەلگای رۆژھەلاى كوردستان چيە؟

پەيمان ڤيان: راستى ئەوھيە كە ھەنووكە رژيمى ئيران لە ناوخۆ و دەرەوھە رووبەرووى چەندىن قەيران و كيشەى گەورە بۆتەوھە و لە زۆر لايەنەوھە گەيشتووە بە چەقەستووې، زياترېوونى ئەو زەخت و گوشارەنش بۆ سەر گەلانى ئيران و بە تايبەت زياترېوونى ريزەى دەستبەسەر كەردن و لە سەيدارەدانە كان، بىگومان پەيوندى بەم يەكەوھە ھەيە، رژيم دەبەھەويت كۆمەلگا چاوترسین بگات و رىگا لە ھاتنەوھى خەلك بۆ سەر شەقامە كان بە شىوھەيەكى بەرفراوان بگريت. ھەربۆيە لەم قوناغەدا پيوستە خەلك بە باشى لە سياسەتى شەرى تايبەتى رژيم تيبگات و نەكەويته داوى ئەو سياسەتانە.

رژيم ھەنووكە لە ھەركات زياتر لاوازبووھە و بەر بە لەناوچوون دەچيت، لازمە كە گەلانى ئيران بە رۆحى شۆرشى ژن، ژيان، ئازادى يەكگرتووي و يەكريزى خويان پتەوتر بگەن و لە ھەموو گۆرەپانيك دريژە بە شۆرش بدەن. لەم نيوەدا ئەوھى كە لە ھەموو شت گرینگترە، مژارى خۆ بەريكخستن كەردنە، بە تايبەت لە بوارى خۆپاراستن. گەل و كۆمەلگايەكى بەريكخستن كراو دەتوانيت رووبەرووى ھەرچەشنە زولم و زۆردارى بيتەوھە و بگات بە ئازادى، بە پيچەوانە ئەگەر كۆمەلگا لە ھەموو بواريك خۆى بەريكخستن نەكات، چەندە تيكۆشان و فيداكاريش بگات، ناگات بە ئازادى. رۆژھەلاى كوردستان لەم بواردەدا سەرجاوھە و پيشەنگى شۆرش بووھە و لازمە كە بەكەلك وەرگرتن لە ئەزموونەكانى رابردوو و ھەروھەا تيكۆشانی گەلەكەمان لە پارچەكانى ديكەى كوردستان، ئەم رۆلى پيشەنگايەتية بەھيژتر بگريت.

نه جنگ نه دیکتاتوری، فقط ژن ژیان ئازادی!

ریوار آبدانان، عضو شورای مدیریتی حزب حیات آزاد کوردستان (پژاک)

در آستانه‌ی سومین سالگرد جنبش «ژن ژیان ئازادی» قرار داریم. از جنبه‌های مختلف می‌توان به بررسی و ارزیابی این جنبش پرداخت. به‌طور خلاصه‌وار به نکات زیر اشاره می‌کنم:

۱- سرتاسر ایران و جوامع و افراد ساکن آن، در درجاتی مختلف اما انکارناپذیر، تحت تأثیر این جنبش قرار گرفته‌اند. جنبش «زن زندگی آزادی» سرآغاز ورود ایران به عصری تازه است. عصری که در آن، جامعه برای حل مسائل خویش، به دنبال ایجاد راه‌حل‌های دموکراتیک رادیکال در خارج از محدوده‌های دولتی است. هرچند حکومت با اتکا به اسلحه‌ی توحش، توانسته است کنشگری اعتراضی جامعه را در خیابان تا حدود زیادی سرکوب کند، اما جنبش شبیه رودخانه‌ی مهارنشده‌ی و خروشان‌ی است که در لایه‌های ژرف حیات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ما جریان دارد و به مسیر خودش ادامه می‌دهد. اگرچه فعلاً راهپیمایی‌های اعتراضی و گسترده‌ی خیابانی مهار شده، اما رژیم نتوانسته است اندیشه‌ها و سبک زندگی‌های جامعه را که شدیداً مغایر با نظام حکومتی است، مهار کند. در زمینه‌ی تحمیل حجاب اجباری، جمهوری اسلامی در برابر زنان کاملاً شکست خورده است.

۲- حکومت در نتیجه‌ی رویارویی با این جنبش دموکراتیک مردمی، شدیداً خسته و فرسوده گردیده است. مشروعیت رژیم بر باد رفته و ایدئولوژی واپس‌گرایی حکومتی از عرش به فرش رسیده است. انزوای حکومت و طرد آن از سوی جامعه کاملاً مشهود است. در جنگ دوازده

روزه با اسرائیل، علی‌رغم پناه‌بردن نظام به تبلیغات شدیداً ملی‌گرایانه و تلاش برای دریافت حمایت‌های مردمی، حکومت کاملاً منزوی و تنها ماند. عدم همراهی جوامع ایران با برنامه‌ی جنگ‌طلبانه‌ی قدرت‌های جهانی، به معنای بازیافت مشروعیت رژیم در میان مردم نیست و جوامع ایران هیچ نوع همدلی‌ای با حکومت جمهوری اسلامی ندارند. اصرار بر نشیندن صدای مردم و رفتار خشن و ضدانسانی حکومت در قبال جنبش «زن زندگی آزادی»، همچنان بازخوردهای گوناگونی را به دنبال خواهد داشت که جمهوری اسلامی را به قهقهر خواهد برد.

۳- جنبش «زن زندگی آزادی» جنبشی جنگ‌ستیز است. جنگ‌ها هیچ نشانه‌ی امیدبخشی برای آینده ندارند. چرا که اکنون‌مان را ویران می‌کنند. از تنوری که پهبادهای و موشک‌های ایران- اسرائیل آتش‌اش را روشن کرده‌اند، نانی برای مردم ایران پخته نمی‌شود. سازمان‌ها و جریانات سیاسی‌ای هم که وعده‌های چرب و شیرین برای آینده‌ی دور می‌دهند ولی اکنون صرفاً نقش تماشاچی را بازی می‌کنند و فرصت‌طلبانه در کمین نشسته‌اند، نمی‌توانند

فلسفه‌ی وجودی جنبش «ژن ژیان ئازادی» رد هر گونه قدرت و سلطه است. سلطه بر بدن زن، سلطه بر هویت‌های متکثر، سلطه بر اندیشه‌ها، سلطه بر هنرها، سلطه بر زبان‌ها، سلطه بر رسانه‌ها و صدها سلطه‌ی دیگر مردود اعلام شد.

هیچ تغییر مثبتی در وضع موجود ایجاد کنند. اما جنبش «زن زندگی آزادی» یک جریان کاملاً متفاوت است. این جنبش، نه وعده‌ی یک آرمان‌شهر دست‌نیافتنی را به ما می‌دهد و نه به دنبال کشاندن پای ابرقدرت‌های جهانی و منطقه‌ای به ایران است. جنبش «زن زندگی آزادی»، چیزی را به آینده موکول نکرده و آن در لحظه‌ی اکنون اجرا می‌کند. اهمیتش هم در همین است.

۴- جنبش «ژن ژیان ئازادی» توان ایستادگی و مقاومت زنان و جوامع ایران را فوق‌العاده بالا برده است. سطح آگاهی جامعه و حساسیتش را در قبال مسائل افزایش داده و توان گزینه‌سازی به مردم داده است. در دوران معاصر، همواره تلاش شده تا دوگانه‌ی «تن‌دادن به دیکتاتوری حکومت داخلی» یا «تن‌دادن به مداخله‌ی نظامی خارجی و اشغال کشور» بر مردم ایران تحمیل شود. قراردادن جامعه بر سر چنین دوراهی خطرناکی با هدف ساکت کردن صدای اعتراضات مردم و موکول کردن آزادی و دموکراسی به آینده‌ای نامعلوم صورت گرفته است. اما چنین دوگانه‌ای، از بنیان اشتباه است. زیرا نه دیکتاتوری رژیم حاکم برخلاف تبلیغاتش باعث حفظ امنیت جامعه و حفاظت از میهن می‌شود و نه جنگ‌افروزی و مداخلات نیروهای خارجی با خودش آزادی و دموکراسی به ارمغان می‌آورد. همان‌طور که جامعه‌ی ایران در جنبش «ژن ژیان ئازادی» نشان داد، ما محکوم نیستیم یکی از این دو گزینه را انتخاب کنیم؛ چرا که هر دو گزینه با منافع آرمان‌ها و خواسته‌های جامعه در تضاد کامل قرار دارند.

۵- انقلاب‌های سنتی معمولاً با براندازی دولت و نظام سیاسی حاکم بر کشور و تشکیل یک دولت

تازه همراه بوده‌اند. جامعه در چنین انقلاب‌هایی، صرفاً نقش ابزاری پیدا می‌کند. حتی اگر در گام‌های اولیه‌ی انقلاب، جامعه نقش درجه اول را داشته باشد اما پس از تشکیل حکومت جدید، دوباره به جایگاه فرودست، رعیت‌وار و منفعل خود بازگردانده می‌شود. در ایران نیز وضعیت به این نحو بوده است. به همین دلیل، جنبش‌ها و انقلاب‌های سنتی منجر به دموکراسی، آزادی و برابری نشده‌اند. جامعه از چنگ یک دیکتاتوری خونریز، به زیر چکمه‌های دیکتاتوری مخوف دیگری افتاده است. با چنین انقلاب‌های سنتی و غیردموکراتیکی، مشکلات نه تنها حل نشده‌اند بلکه ماهیت پیچیده‌تر و حادث‌تری هم پیدا کرده‌اند. با شکل‌گیری جنبش انقلابی «ژن ژیان ئازادی»، مفاهیمی نظیر «مبارزه» و «انقلاب» معنای کاملاً تازه‌ای در ایران پیدا کردند.

۶- مبارزه و انقلاب به‌اندازه‌ای که شیوه‌ی زندگی ما را تغییر دهند و باعث ره‌سپاری ما از بردگی و زشتی به سمت آزادی و زیبایی بشوند، بامعنا و ارزشمند هستند. انقلاب حقیقی، ما را از انسداد و بن‌بست‌های فکری و عملی که زندگی را تحمل‌ناپذیر نموده‌اند گذار می‌دهد و ارزش‌های اخلاقی تازه و سیاست اجتماعی دموکراتیک، مشارکتی، جمعی و آزادانه‌ای را برایمان به‌همراه می‌آورد. انقلاب‌های عصر ما ناگزیر از آن هستند که از پشتوانه‌های فلسفی نیرومندی برخوردار باشند تا بتوانند نوع نگاه‌مان را به زندگی تغییر داده و اندیشه‌یمان را از کلیشه‌ها و قالب‌های ذهنی به‌سمت اندیشه‌ی آزاد و دموکراتیک سوق دهند. از این لحاظ جنبش «ژن زندگی آزادی» بسیار نیرومند و تأثیرگذار بوده است. از این پس جوامع هرچه بیشتر به انقلاب‌های دموکراتیک مدنی و مدرنی که در راستای دولتی‌شدن هدفمند نیستند گرایش خواهند داشت. از این منظر، جنبش «ژن ژیان ئازادی» بسیار الهام‌بخش است.

۷- اگر هدف انقلاب گذار از وضعیت بحران‌زده و تحمل‌ناپذیر کنونی و ایجاد یک وضعیت بهتر، انسانی‌تر، پویاتر، زیباتر، آزادانه‌تر و دموکراتیک است، نمی‌توان آن را به «براندازی مکانیکی دولت مستقر» تقلیل داد. وضعیت زنان، مهم‌ترین شاخصی است که نشانگر سطح آزادی، دموکراسی و برابری در یک جامعه است. به همین دلیل نحوه‌ی حضور زنان در یک جنبش انقلابی سنگ محکی است که نشان می‌دهد آن جنبش تا چه حد می‌تواند پیشرفت به همراه داشته باشد یا باعث تداوم چرخه‌ی باطل گذشته شود. حضور فعال زنان و نمودیافتن اراده‌ی آزاد زنان یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که انقلاب‌های مدرن و دموکراتیک باید به آن اهمیت بدهند. انقلابی که از حضور زنان در قامت رهبر و پیشگام تهی باشد، تداوم کودتاهای مردسالارانه‌ی تاریخ است. زنان به‌عنوان رهبران و پیشگامان جنبش‌های انقلابی مدرن می‌توانند ارزش‌های دموکراتیک و برابری را به‌شکل رادیکال و برجسته‌ای در جامعه رشد دهند و آن را به یک فرهنگ فراگیر مبدل کنند. جنبش انقلابی «ژن زندگی آزادی» توانست دیدگاه جنسیت‌زده‌ی جامعه را شدیداً به لرزه درآورد و این نکته‌ای فوق‌العاده مهم است. رادیکال‌بودن جنبش «ژن زندگی آزادی» هم به‌خاطر حضور رهبر‌آسای زنان در این جنبش و هم محوریت داشتن «ژن» در گفتمان آن است. «زندگی» اجتماعی، عمیقاً به موجودیت «ژن» وابسته است. «آزادی» جامعه، بستگی تام و تمامی به آزادی زنان دارد. فلسفه‌ی مبارزاتی‌ای که ریشه‌ی همه‌ی مسائل انسانی را در تبعیض و ستم

جنسیتی علیه زنان جستجو نکند، راه به بیراهه خواهد برد. حل مسائل ریشه‌دار اجتماعی عمیقاً با مسئله‌ی آزادی زن پیوند خورده است. جنبشی که این حقایق مسلم را سرلوحه قرار ندهد یا بخواهد صرفاً استفاده‌ی تبلیغاتی از این امر بنماید، خود به بخشی از کلاف معضلات مبدل می‌شود.

۸- جنبش «ژن ژیان ئازادی» به اندازه‌ای که جنبش مقابله با «اسلام سیاسی غیردموکراتیک» است به همان اندازه جنبش مقابله با انواع ملی‌گرایی‌های فارسی- ایرانی، کوردی، ترکی- آذری، عربی، بلوچی و... هم هست. جنبش گذار از ملی‌گرایی تفرقه‌انداز و اصرار بر میهن‌دوستی دموکراتیک، باور به میهن مشترک و پذیرش تمام هویت‌های ساکن ایران است. میهن‌دوستی دموکراتیک یعنی رد ملی‌گرایی‌های نژادپرستانه‌ی گوناگون و پذیرش همه‌ی ملیت‌ها، زبان‌ها، هویت‌ها، فرهنگ‌ها و آیین‌های مختلف سرتاسر ایران. مبنای فلسفی‌اش این است که همگی‌مان در «آزادی» شریک شویم نه اینکه آزادی به انحصار گروه خاصی درآید یا به بهانه‌های دینی، نژادی یا جنسیتی علیه عده‌ای تبعیض صورت گیرد؛ یا اینکه یک زبان رسمی اعلام شود و دیگر زبان‌ها با برچسب «محل‌بودن» به حاشیه رانده شوند و مثلاً کودکان کورد از آموزش به زبان مادری خودشان محروم گردانده شوند. راه نجات، نه در تبدیل تفاوت‌ها به «یک» بلکه در پذیرش همه‌ی تفاوت‌مندیها و به رسمیت شناختن حق خودگردانی همه‌ی آنهاست. درستی این جهانبینی را در همگرایی هویت‌های گوناگون ساکن ایران، حول شعار «زن زندگی آزادی» مشاهده کردیم. انرژی، امید و شادمانی جمعی حاصل از این همگرایی را همگی تجربه کردیم.

۹- در جنبش «زن زندگی آزادی»، اخلاق آزاد جامعه که نتیجه‌ی آگاهی و ترجیح داوطلبانه‌ی جمعی ماست، در برابر قوانین تحمیلی حکومتی پیروز شد. خصلت بت‌شکنانه‌ی جنبش بسیار زیبا و پرمعناست. پلیس اخلاق، گشت ارشاد، بسیج و دیگر نهادهای سرکوبگر فاشیستی که قلعه‌های اقتدار نظام بودند، در فکر و ذهن جامعه منهدم شدند. از این پس جامعه و افرادش می‌توانند در مسیر مبدل‌شدن به جامعه‌ی دموکراتیک و خودمدیر، پرورش شخصیت‌های آزاد، ایجاد روابط صحیح زن و مرد، و گذار از خانواده‌ی مردسالار به خانواده‌ی دموکراتیک گام‌های بلندتری بردارند.

۱۰- جنبش انقلابی «زن زندگی آزادی» سیاست را از انحصار دولت خارج کرد. همچنین تابع جریان‌ات و اشخاصی نشد که می‌خواستند از بیرون خود را به‌عنوان رهبر بر مردم تحمیل کنند! جنبش، مصرانه بر خودمدیریتی و استقلال خویش و نیفتادن به دام دیکتاتورهای تازه اصرار ورزید.

۱۱- جامعه‌گرایی دموکراتیک با چهره‌ای زنانه، ضربه‌ی مرگباری بر تفکر دولت‌پرستی ایرانی و نمادهای مردسالارانه‌ی آن زد. تکثرگرایی و تنوع‌پذیری، بر تک‌گرایی و مرکزگرایی غلبه پیدا کرد. این‌ها همگی نشانگان انقلاب‌های مدرن دموکراتیک هستند که به‌خوبی در جنبش «زن زندگی آزادی» برجسته شدند.

۱۲- جنبش «ژن ژیان ئازادی» تهرین بزرگ دموکراسی و خودمدیریتی جامعه است. جامعه‌ی مدنی دموکراتیک ایران با پیشاهنگی زنان و نسل نوین جوانان، کلیه‌ی ممنوعیت‌ها، تابوها و

قیدوبندهای دست‌وپاگیر را از هم گسست و بزرگ‌ترین حضور سیاسی خود را در میدان تقابل با حاکمیت به نمایش گذاشت. به این ترتیب جامعه‌ی مدنی و غیردولتی ایران، به شکل خودباورانه و نیرومندی در مقابل حاکمیت ابراز وجود کرد. این رویداد چنان بزرگ و تاریخی است که تمام جهان را تکان داد. این جنبش نشان داد که جامعه می‌تواند تمام مرزبندی‌های قدرت و دیوارهای ممنوعه‌ی حکومتی را فرو بپاشد و با گسیوان رها، رقص‌های جمعی و چهره‌های خندان به تقدیس زندگی آزاد بپردازد. این جنبش، واکنشی ناشی از احساسات آنی نیست بلکه جنبشی اندیشه‌محور و جستجوگر است؛ به همین دلیل می‌تواند با شیوه‌های تازه و روش‌های خلاقانه دوباره و دوباره خود و حقانیتش را مطرح گرداند. جنبش «زن زندگی آزادی» با فلسفه‌ی زندگی‌محور و زن‌آزادخواهانه‌ی خود به یک معیار مبدل شد. از این پس نمی‌توان به چیزی کمتر از آنچه «زن زندگی آزادی» به عنوان معیار زندگی صحیح تعریف نموده است، رضایت داد.

۱۳- فلسفه‌ی وجودی جنبش «ژن ژیان ئازادی» رد هر گونه قدرت و سلطه است. سلطه بر بدن زن، سلطه بر هویت‌های متکثر، سلطه بر اندیشه‌ها، سلطه بر هنرها، سلطه بر زبان‌ها، سلطه بر رسانه‌ها و صدها سلطه‌ی دیگر مردود اعلام شد. جنبش «ژن ژیان ئازادی»، سند نامکتوب سنت‌های «بیعت، سرسپردگی و زندگی رعیت‌وار» را باطل کرد و سیاست دموکراتیکی را بر مبنای مشارکت آزادانه‌ی شهروندان و گروه‌های هویتی مختلف بنیان نهاد. تابعیت از سبک زندگی فرسوده، خسته‌کننده و تحمیلی حکومتی، از راه نافرمانی‌های ساختارشکنانه، بی‌پرده و رادیکال کنار نهاده شد. از سبک زندگی برده‌وار و حقارت‌آمیزی که حکومت به جامعه و فرد دیکته می‌کرد، مشروعیت‌زدایی شد و جامعه راه و مسیر تازه‌ای در پیش گرفت. زنان و دختران، همچنان علیه حجاب اجباری که نماد آپارتاید جنسیتی در ایران است، مقاومت می‌کنند. جنگ مردم با حکومت در عرصه‌ی زندگی روزانه با شدت و حدت ادامه دارد. رژیم عملاً در زمینه‌ی تحمیل حجاب اجباری و بازگرداندن زنان به جایگاه فرودستانه‌ی پیشین، شکست خورده است. بنابراین می‌خواهد با صدور احکام زندان و اعدام، زنان را به عقب‌گرد وادارد. اما پایداری شگفت‌انگیز زنان در زندان‌ها نشانگر این است که زنان به هیچ‌وجه حاضر نیستند به موقعیت فرودستانه‌ی پیشین بازگردند.

۱۴- جنبش انقلابی «ژن ژیان ئازادی»، طعم خوش «لحظه‌ی آزادی» را به همگان چشانیده است؛ به همین دلیل از آن مردم شده است؛ از آن به حاشیه‌راندگان و ستم‌دیدگان شده است. اگرچه جنبش نتوانست نظام سیاسی موجود را از هم بپاشد و در نتیجه‌ی سرکوب‌های وحشیانه، عدم اقدام به موقع سازمان‌های دموکراتیک انقلابی، رفتارهای مشمئزکننده‌ی بخش بزرگی از اپوزیسیون ایرانی خارج‌ازکشور و سوءاستفاده‌ی سیاسی ابرقدرت‌های جهانی و منطقه‌ای، فعلاً از حالت تظاهرات‌محور خارج شده است، اما به لحاظ اشاعه‌ی فرهنگ مقاومت در برابر سرکوبگری حکومت، روزبه‌روز گسترده‌تر و فراگیرتر می‌شود. شاید برخی جنبش‌ها تاریخ انقضا داشته باشند یا در اثر سرکوب خشن فیزیکی، به محاق بروند اما جنبش «زن زندگی آزادی» به دلیل ایجاد یک فرهنگ فراگیر اجتماعی که به درجات مختلف در ذهنیت و شخصیت افراد جامعه

نهادینه شده است، نمی‌توان برایش تاریخ انقضا در نظر گرفت. این امر، به دلیل برخورداری این جنبش از جنبه‌های فلسفی عمیق است. نه هویت زن انقضاپذیر است و نه زندگی؛ آزادی نیز چنان مقوله‌ایست که تا انسانیت وجود داشته باشد مدام می‌توان برای دامنه‌ی آن افزود و برای رشد و توسعه‌ی آن اندیشید و کار کرد. به همین دلیل جنبش «زن زندگی آزادی» قابل انحلال نیست، تاریخ انقضا ندارد و پایان نمی‌پذیرد.

۱۵- پاسخ جنبش‌های دموکراتیک و مردمی در ایران همیشه با گلوله داده شده و همین امر نهایتاً حکومت را در توازنات جهانی و منطقه‌ای با دوگانه‌ی «یا تسلیمیت کامل یا جنگ ویرانگر» قرار داده است. چه در دوران پهلوی و چه جمهوری اسلامی شاهد چنین روندی بوده‌ایم. تسلیمیت در برابر نظام جهانی یا تداوم جنگ با اسرائیل و آمریکا، تنها نتیجه‌اش برای جمهوری اسلامی باخت است. یگانه راه‌حلی که می‌تواند کشور را از جنگ و بحران نجات دهد، تن‌دادن حکومت به خواسته‌های مردم است.

اکنون ایران در مرحله‌ی ابربحرانی و جنگ‌زده‌ی دشواری قرار دارد. نتیجه‌ی کشاکش جمهوری اسلامی با اسرائیل- آمریکا هرچه باشد، آینده‌ی مردم ایران به تداوم جنبش «ژن ژیان ئازادی» بستگی تام دارد. کشور ایران ناچار از تغییرات انقلابی بنیادین است. «زن زندگی آزادی» با وجود تمام سنگ‌اندازی‌ها و تلاش‌هایی که برای به انحراف‌بردنش از سوی جریان‌ات ملی‌گرا، نهادهای حکومتی، مردسالاران، سلطه‌طلب‌ها و اپوزیسیون‌های فرصت‌طلب، صورت گرفته اما همچنان در حافظه و زیست روزانه‌ی جامعه جریان دارد. مطمئناً این جنبش به شکل‌های مختلف خود را دوباره از عمق به سطح خواهد آورد و جلوه‌های تازه و شگفت‌انگیزی را از خویش بروز خواهد داد. آینده‌ی سیاسی و اجتماعی ایران قطعاً مَهر «ژن ژیان ئازادی» را بر خود خواهد داشت. برای رسیدن به چنین آینده‌ای، بایستی اکنون مشعل مبارزه را روشن نگه داشته و همه‌جا را به کانون‌های مقاومت در برابر دیکتاتوری مبدل کنیم.

ئەمىر كەرىمى:

شۆرشى ژىن ژيان ئازادى شۆرشىكى كۆمەلەيتە

دەق وتەكانى ھەفالى ئەمىر كەرىمى لە چاوپىكەوتن لەگەل ئارىيەن تى وى

پرس: دەمانەوئەت لەسەر شۆرشى ژىن ژيان ئازادى قسەبکەين، بەتايەتە تى كە ئىستا لە سىيەمىن سالدوگەرى شۆرشى ژىن ژيان ئازادى دايىن كاريگەرى ئەو شۆرشە لەروى كۆمەلەيتەو بەچى شىوازىك بوو؟

ئەمىر كەرىمى: سەرەتا سىيەمىن سالدوژى شۆرشى ژىن ژيان ئازادى لە گەلەكەمان و ھەموو ئازادىخووانى ئىران و جىھان پىرۆز دەكەم. ھەروەھا سەرى رىز و نەوازش دادەنوئىنم لە بەرامبەر شەھىدانى شۆرشمەن، شەھىد ژىنا و ھەموو شەھىدانى شۆرش وە رىز و سالدو خۆم پىشكەشى بىنەمالەى شەھىدان دەكەم.

شۆرشى ژىن ژيان ئازادى شۆرشىكى كۆمەلەيتە ھەر بۆيە كاريگەرى زۆر قولى لەسەر كۆمەلگەيە، ئەو نەزمە نەرىتيەى كۆمەلگە ئەو سىستەمە نەرىتيەى كۆمەلگە زۆر چوو بەرپرسىارەو. بەر لە ھەموو شتىك روانگەكانمان، مېشكمان، زەھنىتمانى سەبارەت بەو سىستەمە نەرىتيەى كۆمەلگە بەراسىتى تىكد، سىستەمى نەرىتى كۆمەلگە سىستەمىك ھەيە ئىمە دەزانىن لەسەر ئەساسى ھەركەسىك شونى تايەتە خۆى ھەيە، لەسەر ئەساسى پياوسالارى لەسەر ئەساسى پىرسالارى، سىستەمىكى ئاوايە جىي خۆى گرتوو، سىستەمىكە بە سالانە ھەيە، لەو سىستەمەدا ھەندىك ھىز زۆر مەوداى جولانەو ھەيان نىيە، لەو سىستەمەدا پياو ھەيان بە سالانە چوان ئەوانە زۆرتر مافى قسان، مافى بىرپاردانەيان ھەيە، وە ئەو سىستەمە بەجۆرىك لە بن كاريگەرى سىستەمى دەسەلاتدارى داگىركەرىش لەسەر كوردستان كاريگەرى لەسەر كردوو. شۆرشى ژىن ژيان ئازادى ئەو سىستەمەى بىردە بەر پىرسەو. روانگەكانى بەتايەت لەسەر مەسەلەى ژىن، روانگەكان سەبارەت بەھىزى جوانان، روانگەكان سەبارەت بە پەيوەندى مەرووف و كۆمەلگە، يانى تاك چىيە؟ لە كۆمەلگەى نەرىتىدا تاك شونى نىيە ھەموو شتىك نەرىتەكانى كۆمەلگە ديارى دەكات. لىرەدا تاكى ئازادىش دەرکەوتە پىشەو. پەيوەندى ناوبەرى مەرووف و سەروشت، ژىنگە چى كاريگەرىەكى لەسەر مەرووف و لەسەر كۆمەلگە ھەيە؟ ئەوانە لە شۆرشى ژىن ژيان ئازادى روانگەيەكى تریان دا بە مەرووفى رۆژھەلاتى كوردستان و ئىران بەتايەت. بۆيە شۆرشىكى زەھنى لەناو مەرووفدا سازکرد و بوو بە سەبەبى گۆرانكارى زۆر قول لە كۆمەلگەدا. ئەو گۆرانكارىانەى كە شۆرشى ژىن ژيان ئازادى لە كۆمەلگەى كورددا سازى كرد و لە ئىراندا دەتوانىن بلىين سازى كرد. ئەو گۆرانكارىانە ئىتر گەرانەو ھەيان نىيە يانى شتىكى مەقتەعى نەبوو شتىكى بچوك نەبوو، گۆرانكارىەكان ئەو ھەنە رىشەيىن كە روانگەكانى گۆرى بەتايەت ئەو ھەيە كە شۆرشى ژىن ژيان ئازادى كۆمەلگەى لە ھەقىقەتەى خۆى نىزىك كەردەو، ئەو كۆمەلگە نە ئەو كۆمەلگە نەرىتيە كۆمەلگەيەكى ھەقىقىيە، نە ئەو دياردە زۆر مۆدىرنىستانەى كە بەسەر كۆمەلگەدا ھاتو ئەوانە زۆر مەوداى ئەو دەدەن كە كۆمەلگە لە ھەقىقەتەى خۆى نىزىك

بیته وه. ئەما ئەو کۆمەلگە لەسەر چی ھەقیقەتێک، لەسەر چی سلولێک، لەسەر چی راستیەک دامەزراوه، شۆرشى ژن ژيان ئازادى ڕيگهى بۆ ئەو ھەقیقەتە کردەوه، وه ئەو ھیش ھەقیقەتی ژنە، ئەو ھیش ئەو ھەقیقەتی کۆمەلگە، راستینەى کۆمەلگە چەندە پەيوەستە بە راستینەى ژنەوه له شۆرشى ژن ژيان ئازادى دەرکەوت.

له شۆرشى ژن ژيان ئازادى کۆمەلگە ڕەنگى ژنانەى بەخۆوه گرت، رۆلى ژنانە بهو واتايەى کۆمەلگە گەرايەوه سەر پيگە و ھەقیقەتی ئەساسى که لەسەرى دامەزراوه، ئەو ھیش ئەو ھەقیقەت و راستى خۆى له کەسايەتی ژندا دیت و ئیرادەى نیشاندا لهو بوارەوه، واتا کۆمەلگە خۆى دیتەوه خۆى ناسیەوه. ھەربۆیە بوو بە کۆمەلگەى کى خاوەن قسە و ھەلۆیست، بەتایبەت ھەلۆیستی له بەرامبەر ھەموو دیاردەکانى دەسەلات گرت، کۆمەلگە ھەولیدا فایرۆسەکانى دەسەلات لەناوخۆى دەرخابت و ئەو ھەولە ھەتا ئیستایش ھەر بەردەوامە، ئەو شۆرشەى که کۆمەلگە ھەول دەدات یەك یەك نەخۆشى و فایرۆسەکانى کۆمەلگە بگریت و چارەسەریان بکات و له بوونی کۆمەلگە دەریانبخات بەردەوامە. یەکیش ئەو ھەقیقەتەى که کۆمەلگە خۆى له دەولەت داڤى لەویدا، کۆمەلگە بە خۆباوەرى تیدا درووست بوو ئەو شتەى که به فارسى پێى دەلێن اعتماد بنفس، کۆمەلگەى کى که ھەموو دیاردەکانى دەولەت و ھێز و دەسەلات و پیاو گری دەدا؛ له ناکاو بینیمان ھیزی پێشەنگەى کەى بوو ژن، بانگەوازی زۆر زۆر گەورەى رادیکال دەرکەوت و دینامیزی جوانەکانى ئەو کۆمەلگەى له دژی دەسەلات ھەلەگەڕێتەوه و بەرەو پێشەو ھەقیقەتەى دەبات، ئەو ھەقیقەتەى کى زۆر جودابوو. ئەو ھەقیقەتەى که گۆرانکاریە کى زۆر زۆر رادیکال دەکات که ھەریگە پانەو ھەقیقەتەى.

پرس؛ ئەو ماتەوزەى که له ژنان و جوانان دەرکەوت، پەيوەندى بەو ھەقیقەتەى که پێشتر سەرکوت کرابون و له شۆرشى ژن ژيان ئازادیدا بینان، یان ئەو ھەقیقەتەى که شۆرشى ژن ژيان ئازادى وایکرد ژنان و جوانان ئاواتەکان و خواستەکانى خۆیانى تیدا ببینن؟

ئەمیر کەرىمى؛ شۆرشى ژن ژيان ئازادى ھەلەسەفەى کى ھەقیقەتەى، ئەو ھەلەسەفەى لهسەر ئەو بنەمایەى که ژيانێکى ئازاد درووست بێت له کۆمەلگەدا، ئەو ژيانە ئازادە چيە؟ ئەو ئازادى تەنیا ئازادى کى سیاسى نییە واتا تەنیا رزگارى نییە، دەیهوێت ئازاد بێت، دەیهوێت بگەرێتەوه سەر بنچینەى خۆى، بێگومان ریشە و بنچینەى ئەساسى ئەو کۆمەلگەى لهسەر ھەقیقەتەى ژن دامەزراوه، ئەو کۆمەلگەى به ھەزاران سالە ھیدی ھیدی له ھەقیقەتەى خۆى دورخراوتەوه، دەسەلاتدارى دەولەت و پیاوسالارى لەو ھەلەسەفەى رۆلێکى زۆر گەورەى بینووە. بێگومان ئەو ھەلەسەفەى له دەستیان ھاتو ھەموو ھەلەسەفەى نەداوه که ژن خۆى بەیان بکات و له کۆمەلگەدا رۆلى خۆى ھەبێت. ھەبوو که ژن له مێژووى کورددا له زۆر شوێن ژنى قارەمان و پێشەنگ دەرکەوتو ھەلەسەفەى ئەو ھەقیقەتەى که ژن به گشتى بێت پێشەنگەى کۆمەلگە بکات؛ ئەو ھەلەسەفەى که تازە روودەدات، ئەمجارە ژنەکان بونە پێشەنگى ئازادى، ژن تەنیا باسى مافى نەکرد له شۆرشى ژن ژيان ئازادیدا واتا نیکاتیش چونکە شۆرشەى که ھێشتا بەردەوامە، ژن تەنیا باس له ماف و یەکیسانى ناکات. بەلکى ئەو شتەى که ژن له شۆرشى ژن ژيان ئازادیدا باسى دەکات و سیاسەت و خەباتى بۆ دەکات و ھەلەسەفەى کارى بۆ دەکات؛ ئەو شتەى گۆرانکاریە کى زۆر زۆر قوڵترە، ئەو ھیش ئەو ھەقیقەتەى که دەیهوێت خۆى ئازاد بکات و کۆمەلگەى کى ئازاد بونیادبێت و کۆمەلگە له گەل سروشت ئاشت بکاتەوه؛ دەیهوێت گۆرانکاری له ئەقلى و ھەلەسەفەى و ھەموو شتێکى مەودا درووست بکات. ئەو ھەلەسەفەى تەنیا مافخوازی

نییه و لهو سنوره تیپه ده بټت. ئه وه هاوکات بو جوانانیش هه ر وایه، جوانان مه و دایه کی زور که میان هه بووه، کومه لگه کومه لگه یه کی پیرسالار بووه و جوان هیژی کار بووه و اتا ده بوو چیان پی بگوتایه ئه وه ی بگردایه، به و واتایه ی که وا بیرده که نه وه جوان هیژی فکر و بریاری نییه؛ ده بټت پی بلی و بریاری بو بگری و ئه ویش بیکات. به لام له شوړشدا جوان فکری کرده وه و بریاریدا.

جوانان ئه و شوړشده یان به هی خویان بینی و به ره و پشیمان برد و واتایان پییدا و هونه ر و چالاکیان خولقان له و شوړشده دا، رهنگی جودا جودایان خولقان له و شوړشده دا. هه موو ده سه لاتداری پیرسالاری جوړه کانی دیکه ی ده سه لاتیان برده به پرسیاره وه، ئه وه وای لی کرد که چاوی هه قیقه ت بینی مروقه کان ئیدی بتوانیت ئه و هه قیقه ته ببینیت، تو ناتوانی ئیدی نکولی له هیژی ژن بکه ی، ئیدی له مه وودوا کی هه یه نه توانیت دان به ودها بنیت و به جه و هه ری ئازادیخوازی ژن باوهر نه کات؟ ئه وه له چالاکیه کان دهرکه وت زور کهس دهرکه وتن دانیان به ودها نا، زور له چالاکوانان و باوکانی شه هید و پیاوه کان دهرکه وتن دانیان به ودها نا، گوتیان بومان رونبووه که ژنه کان پیشه نگی ئازادین، هه قیقه تی ئازادی ژن نوینه رایه تی ده کات، بومان دهرکه وت ئه و جوانانه ی زور گویمان لینده ده گرتن و بچوکمان ده دیتن چ هیژنکن له به رامبه ر گه وره ترین ده سه لاته کاند، چون ده توانن ئه و ده سه لاته بکه نه به پرسیاره وه و بچوک و بی ئه ه میه تی بکه نه وه، بویه کومه لگه به هیژی ژن و جوانان بوو به خاوه ن جوړنه ت و جه ساره ت و هیژی خو دهر برین و ئه وه هه ر به رده وامه، نه یان توانیوه ئه و ره وته راوه ستین.

پرس؛ له ده ستپیکي شوړشی ژن ژیان ئازادی تا ئیستایش تاراده یه ک کومه لیک دژایه تیکردنی شوړش هه یه، هه ندیک له سه ر ناوی ئه وه ی که واه ئه و شوړشه کی شه ی ئه خلاق لیده که ویته وه یان بو نمونه ده یانگوت بوچی ده بټت بی حیجابی بټت یان بوچی له چکه کانیان ده سوتینن ئه وه نمونه ی شه رف و ئه خلاق کورده، هه ندیک دیکه به ناوی ئاینه وه باسیان له وه ده کرد که واه ئه وه دژه ئاینیه، پیویسته له هه لمه تی دووه می شوړشی ژن ژیان ئازادیدا خه لکی یان به تایبه ت ژنان و جوانان یان ئه وانه ی که واه ئه و گوتنه ده که ن، پیویسته کا هه لویتسیکی چون هه بټت به رامبه ر ئه و دژه شوړشیانه ی که واه ده کریت؟

ئه میر که ریمی؛ بیگومان کاتیک شوړشیکی ئاوا له کومه لگه دا رووده ات؛ به شی نه ریتی کومه لگه ده ترسینیت. به شی نه ریتی کومه لگه هه موو شتیکی خراب نییه، هه ندیک له نه ریته کان باشن، به لام ئه وانه کام نه ریتانه ن؟ ئه و نه ریتانه ی که له سرووشتی کومه لگه هه لقولاون، له کومه لگه دا ئه خلیات و درووست بون و ریژگرتن هه میشه هه بووه؛ شوړشی ژن ژیان ئازادی له دژی ئه و شتانه هه لته گه راوه ته وه به پیچه وانه وه له شوړشی ژن ژیان ئازادیدا ریژی هه ری گه وره بو که سایه تی و ئیراده ی مروف نیشان دراوه. له شوړشی ژن ژیان ئازادیدا جوانه کان فیژ نه بوون له دژی به سالاجوه کان یان به ته مه نتره کان بیژی بکه ن به پیچه وانه وه هیژی خویان نیشاندا، نیشانیاندا که ئه وانیش خاوه ن ریژن بی ئه وه ی که بیژی بکه ن. ژنان ئه خلیاتیان ره د نه کرده وه؛ ئه وه قسه یه کی راست نییه به پیچه وانه وه ژنان نیشانیاندا که هیژی ئه ساسی ئه خلاق ئه وانن، چونکه ئه خلاق له ئیراده ی ئازاده وه دټت، ئه خلاقیک که به ترس و له رز و سه رکو تکرده وه دټت ئه وه ناوی ئه خلاق نییه. ئیمه نمونه ی ئه وه ده بینین ئیدی؛ ئه خلاقیک که پولیسی ئه خلاق به زوره ملی داده مه زیت

له بچوكترين دهرفه تيشدا تيك ده چيټ. كومه لگه ي ئيراني ئه مړو كار دانه وه كاني به شيك له وانه نه مړو كه نه وه رهد ده كاته وه. له شوړشي ژن زيان نازاديدا نه وه نيشان درا كه نه خلاق به ئيراده ي نازاده وه نوينه رايه تي ده كړيټ، له ههر شوينيك كه نازاديه كي راسته قينه و فله سه فه ي نازادي هه يه له و شوينه به پيچه وانه وه نه ك بې نه خلاق به لكو نه خلاق راسته قينه دهرده كه ويته پيش، چون له و شوينه كومه لگه درووست ده بيه وه. كومه لگه به هيژي پياوسالاري نابيته خاوه ي نه خلاق، به پيچه وانه وه هيژي پياوسالاري ديارده ي زور نه گريسي لي ده كه ويته وه، به پيچه وانه ي نه وه ي كه بيرده كه نه وه له شوينيك كه پياوسالاري به هيژه له وي له شفوړشي و بې نه خلاق ديكه يش له پيشه. له و شوينانه ي كه ئيراده ي نازاد له پيشه نه وانه نيه.

هه تا هه نديك باسيان له وه ده كرد كه شوړشي ژن زيان نازادي له دژي دينه، بوچي؟ باس له بابته تي حيجاب ده كات. بابته تي دين هه مووي به ستنه وه به حيجابه وه به باوه ري من نه وه بوخوي جورنيك بيريزي كردنه به دين، واتا نه و ديني ئيسلامه ته نيا بو نه وه دانه مه زراوه له چكه له سهر ژن بنيت؛ نه وه ديارده يه كي كومه لايه تيه. له كونيش هه ندي ژن هه بونه سهر يان گرتوه و هه تا پياوه كانيش سهر يان ده به ست پيشتر ميژر و پيچ و كلاو و جامانه هه بوو واتا نه وه نه ريتيكي كومه لايه تي بوو، ژنه كانيش سهر يان ده به ست گولوه و شه ده يان له سهر دنا، به لام مووي سهر يان نه ده شارده وه **لروم نيكي** نه بوو، دياربووني موو به گوناح نه ده ژميژر دا، نه وه شتيكي موديرنه دروستيان كردوه، ئيخوان موسليمين له مه سه له ي ميسره وه نه وه ي دروست كرد و كرديه روژه ف و مه سه له يه كي سياسي، نه وه به زانابوون به ره و پيشده خريټ. ده بيت كه مروفيك بوخوي باوه ري به حيجاب هه يه حيجاب له سهر بنيت واتا نه وه باوه ري خويه تي، به لام تو ناتواني نه خلاق و كه سايه تي و هه موو شتيك به حيجابه وه گريده ي و نه وه له سهر مروفه كان فهرز بكه ي.

ده بې نه وه بزانيان كه نه و مه سه له ي حيجابه كه ئيران ئاوا كردويه تيه مه سه له يه كي سهره كي و سياسي له بنه رته د شتيكي ديكه ي له پشته ئه و يش ده سه لاتداريه له سهر ژن، له سهر بوون و جهسته ي ژن و به ريگاي نه وه وه ده سه لاتداريه له سهر خودي كومه لگه. به ريگاي نه و ده سه لاتداريه پياوسالاريه به تايبه تي له بابته تي ژن و جهسته يدا ده سه لات **ته زريق و نه نجه كته ي** ده كه ن بوناو كومه لگه، به شيك له كومه لگه له ده سه لاتدا به شدار ده كه ن، كاتيكي پياو ده سه لاتي له سهر ژن هه يه ده ولت ئاسانتر ده سه لاتي خوي به ريوه ده بات له ناو كومه لگه دا، كاتيكي ژن نازاده و ژن و پياو له ئاتموسفيريكي نازاد و ديموكراتيكي و به يه كه وه ئياننيكي هاوبه شيان هه يه له و ئاتموسفيره دا تو ناتواني ده سه لاتي ده ولت تيش فهرز بكه ي. بوچي كومه لگه ي سروشتي هه ميشه و به رده وام ده سه لاتي ده ولت تيه رهد كردوته وه؟ چونكه پيگه ي سروشتي ژن له ويدا يه و ئيراده ي ژن هه يه؛ به لام له و شوينانه ي كه ده ولت پياوسالاري زور پيشخستوه له و شوينانه ده سه لاتي خويشي پيشخستوه هه تا ديارده ي جاشايه تيش له و شوينانه زورتره ده بې نه وانه بزانيان. بو بابته تي ئيسلامي ش هه روه تر شوړشي ژن زيان نازادي له دژي ئيسلام نيه، له دژي هيچ دينيك نيه. به لام شتيكي ئاوا هه يه له شوړشي ژن زيان نازاديدا ده لي دينيك هه يه له خزمه ت ده سه لاتدا، وه ديني كومه لگه هه يه و نه وانه له يه كتر جيا ده كاته وه. نه و ئيسلامه ي كه فتوا ده دات و سهر ي خه لك ده برن و كومه لگه كان كومه لكور ده كه ن و خه لك به زور ده كه ن به موسلمان يان زهخت له سهر كومه لگه ده كه ن يا له دژي فهره نكي كومه لگه هه لده گريته وه نه وه ئيسلامي راسته قينه نيه نه وه ئيسلامي سياسي - ده سه لاتداريه و ديارده يه كي موديرنه و هه موو نه وانه له سه ده ي بيسته مه وه هاته روژه لاتي ناوه راست (واتا له ويدا زور زور به رجه سته كرايه وه نه وه ك پيشتر هيچ نه بووه). له سه ده ي بيسته م زور به رجه سته و به ريكي خستن كرا. ريكي خستني بو دروستكرا و

پشتیوانی ماددی و مه‌عنه‌وی لی کرا. به‌لام ئیسلامی کۆمه‌لایه‌تی زۆر جیاوازه، زۆرینه‌ی کۆمه‌لگه‌ی ئیمه‌ کۆمه‌لگه‌یه‌کی موسلمانه، ئیمه‌ بینومانه باوک و باپیر و جیرانمان ئه‌و مروّفانه نوێژکەر بوونه و ئه‌هلی ئه‌خلاقیات بونه، دین و ئه‌خلاقیاتیان وه‌ک یه‌کتر پیناسه‌ کردوه‌ بۆیه‌ پیه‌وی گریډراوبونه به‌لام هیچ کاتیک نه‌هاتونه‌ دین یا شتیکی به‌سهر یه‌کیکدا ته‌حمیل بکه‌ن هه‌تا به‌ پیچه‌وانه‌وه له‌ سونه‌ته‌ ئه‌ساسیه‌کانی ئیسلامدا ئه‌وه‌یه‌ که‌سانیک که‌ ده‌بنه‌ به‌شیک له‌ ده‌سه‌لات و ده‌که‌ونه‌ خزمه‌تی ده‌سه‌لات و توندپه‌وی ئه‌وانه‌ قابلیه‌تی ئه‌وه‌یان نییه‌ تو ئیقتدائیان پێ بکه‌ی قابلیه‌تی ئه‌وه‌یه‌ان نییه‌ که‌ تو وه‌کو موسلمان بچی هه‌لسوکه‌وتیان له‌ گه‌ل بکه‌ی جا بۆیه‌ ئه‌وانه‌ی که‌ ئه‌و شته‌ی که‌ شوێشی ژن ژیان ئازادی له‌ به‌رامبه‌ری هه‌ستاه‌ ئه‌و کاریگه‌ریه‌یان هه‌یه، ئه‌و کاریگه‌ریانه‌ بۆخۆی کاریگه‌ری خراپی له‌سهر ئیسلامیش هه‌یه و ئیسلام به‌دناو و خراپ ده‌کات ئیمه‌ ئه‌وه‌ ده‌بینین گورزیکی که‌ کۆماری ئیسلامی له‌ سیمای ئیسلامی داوه، گورزیکی که‌ داعش له‌ سیمای ئیسلامی داوه له‌ کاتیکدا ئیسلامی کۆمه‌لایه‌تی وانیه‌. هیچ دینیکی له‌ ده‌ره‌وه‌ نایات بۆ ناو کۆمه‌لگه‌یه‌ک و فه‌رز نابێت، دین له‌ ناوخۆی کۆمه‌لگه‌دا هه‌لده‌قوڵیت، مه‌سه‌له‌ن ئیسلام له‌ راستینه‌ی کۆمه‌لگه‌ی حجازه‌وه‌ ده‌رکه‌وتوه‌ به‌س دوا‌ی هاتوه‌ له‌ گه‌ل فه‌ره‌هنگی کۆمه‌لگه‌کانی دیکه‌ تیکه‌ل بووه‌.

جۆریکی تابه‌ت ئیسلام له‌ ناو کوردا هه‌بووه‌ و خه‌لک باوه‌ری پێی هه‌بووه‌ به‌لام ئه‌و دیارده‌یه‌ی که‌ دواتر هاتوه‌ دیارده‌یه‌کی تره‌. دیارده‌یه‌ک که‌ کۆماری ئیسلامی له‌سهر کۆمه‌لگه‌ دایده‌سه‌پینیت دیارده‌یه‌کی تره‌ زۆر به‌ زانابونه‌وه‌ به‌تابه‌ت له‌ هه‌موو ئه‌و دیاردانه‌دا ژن ده‌کریت به‌ ئامانج و جوانان ده‌خه‌رنه‌ خزمه‌تی ئه‌و توندپه‌ویه، بۆچی؟ چون جاهیل کردنی جوانان و تیکدانی ئیراده‌ی ژن له‌ ئێره‌دایه‌. له‌ دۆخیکدا ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ له‌ راستینه‌ی دین و له‌ په‌یه‌ه‌ندی دین له‌ گه‌ل کۆمه‌لگه‌ و نیشتمانپه‌روه‌ریش تیگه‌یشته‌وه‌ هه‌لسوکه‌وتیان جودابوووه‌. به‌ ده‌یان مامۆستا و پیاوانی ئایینی هه‌لوێستی زۆر ئه‌ری و بوێرانه‌ و کۆمه‌لایه‌تیانه‌ و ئازادیخوازانیه‌یان نیشاندایه‌ له‌ شوێشی ژن ژیان ئازادیدا ئه‌وه‌مان دیت پشتیوانیان کرد و هه‌ندیک له‌وانه‌ ده‌وله‌ت سزایانیدا، ئیستایش هه‌ن ئه‌و جووره‌ مروّفانه‌. خۆی له‌ خۆیدا کۆمه‌لگه‌ی کورد به‌شیک له‌ نیشتمان په‌روه‌ریه‌که‌ی پیاوانی ئایینی کردویه‌انه‌ مه‌سه‌له‌ن ته‌ماشای بکه‌ شاعیره‌ گه‌وره‌کانمان پێشه‌نگه‌کانمان ئه‌وانه‌ی کۆن زۆرتر له‌ زه‌مینیک ئایینیدا ده‌رکه‌وتونه‌، مه‌سه‌له‌ن ته‌ماشای بکه‌ شاعیره‌ گه‌وره‌کان وه‌ک نالی و وه‌فای و مه‌وله‌وی و مه‌لای جزیریه‌ ئه‌وانه‌ له‌ کوێ هاتونه‌؟ هه‌مووی له‌ زه‌مینیک ئاوا هاتون، وه‌ گه‌وره‌ترین خزمه‌تیار به‌ فه‌ره‌هنگ و ئه‌ده‌بیاتی کوردی کردوه‌ و هه‌تا سیاسه‌تیار کردوه‌، حاجی قادری کۆپی و ئه‌وانه‌ له‌و زه‌مینه‌ ده‌رکه‌وتون هه‌مووی کاتی خۆی هه‌لوێستی سیاسی زۆر دیاریکه‌ریان هه‌بووه‌ سه‌باره‌ت به‌ دیارده‌ی داگیرکه‌ری و ئه‌و جووره‌ شتانه‌، هه‌ری دوا‌ی پێشه‌وا قازی محه‌مه‌د خۆی له‌ زه‌مینیک ئایینی ده‌رکه‌وتوه‌ به‌لام ئه‌و ئایینه‌ ئایینیک کۆمه‌لایه‌تییه‌ ئایینیک داسه‌پینه‌ر نییه‌ مه‌سه‌له‌ن له‌ کۆماری کوردستاندا خه‌لکیان به‌ زۆر نه‌ده‌برده‌ مزگه‌وت و حیجابیان به‌سهر خه‌لکدا فه‌رز نه‌ده‌کرد به‌لام خه‌لکه‌که‌یش زۆربه‌ی باوه‌ری به‌ ئیسلام هه‌بوو و پێشه‌وایش بۆخۆی که‌سایه‌تییه‌کی ئایینی و کۆمه‌لایه‌تی بوو.

پرس؛ که‌واتا پێویست ده‌کات پێشه‌نگانی شوێشی ژن ژیان ئازادی ئه‌و دژایه‌تیانه‌ به‌و شیوازه‌ بخوێنه‌وه‌ که‌وا هه‌م ده‌ستی کۆماری ئیسلامی تێدایه‌ هه‌م ئه‌وه‌ی که‌وا ئه‌و که‌سانه‌ی به‌و شیوازه‌ ده‌یکه‌ن دژایه‌تی دین ده‌که‌ن له‌ هه‌مان کاتدا، چونکه‌ ئه‌وانه‌ ناکوکن له‌ گه‌ل ناوڕۆک و جه‌وه‌هه‌ری دیندا؟

ئەمىر كەرىمى؛ من بۇ خۆم مروڧىكى ئايىنى نىم كە بىم لى سەر دىن تەفسىر بىكەم، بەلام لى كۆمەلگەيەكى وەھا دەرکەوتووین كە تا ئاستىك دىن دەناسىن، بەلام بابەتەكە ئەوۋىيە كە دىن بىكارهينان لى دژى شۆرش سىماي دىن بەھىز ناكات بەلكو خراپى دەكات، مروڧىكى راستەقىنە چ دىندار بىت و چ دىندار نەبىت، ئەوۋى كە دىندار نەبىت (نە ئەوۋى كە دژى دىن ھەلگەرىتەوۋە) بەو واتايە نىيە كە بى ئەخلاقبە. شۆرشىك لىو كۆمەلگەيە روویداوۋە، داخوۋىيەكى ئازادى ھەيە كەوا دەبىت ئەوۋە بىيىن و پىشتىوانەي ئەوۋە بىكەن. ترسى ئەوۋى كە ئەخلاقيات لى كۆمەلگەدا خراپ دەبىت لى دەسەلات و ئەو دىاردە نەگىسانەي كە دەولەت لى كۆمەلگەدا درووستى دەكات بىت، چ كەسىك فحوشى ھىناوۋەتە ناو كۆمەلگەي كوردى؟ ئايا ھىزى ئازادىخوۋى كوردى ھىناوۋەتە؟ نە. ئەوۋى كە فحوشى ھىناوۋەتە ناو كۆمەلگەي كوردى سىاسەتى دەولەتە، ئەوۋى كەوا مادەي ھۆشبەرى ھىناوۋەتە ناو كۆمەلگە سىاسەتى دەولەتە، ئەوۋى كەوا كۆمەلگە لىيە كتر ھەلدەوۋەشنىت سىاسەتەكانى دەولەتە، دىاردەيەكى سىستەمى سەرمایەدارى جىھانىيە كەوا ئەوشتانە پەرە بى دەدات. دەبىت يەك شت بزانىن، يەك شت نىيە بتوانىت پىشى بى بگرىت. يا ئەو گۇرئانكارىيە لى ئەنجامى ئەو شتە دەبىت كە سىستەمى جەھانى سەرمایەدارى دەيسەپىنىت كەئەو كاتە ناتوانىت پىش ھىچ دىاردەيەكى خراپ لى كۆمەلگەدا بگرىت، تاك پەرەستى زور پىش دەكەوۋىت، كۆمەلگە لى يەك بلاءو دەبىت.

بىنەماي ئەو تىگەشتىنەي كە كۆمەلگە بەيەكەوۋە دەبەستىتەوۋە نامىنىت و بەرژەوۋەندىيەكان جىنگاي دەگرىتەوۋە، ئەوۋە رەوۋەتىكە كە دەستى پىكردوۋە. بەلام جۇرپىكى دىكەش گۇرئانكارى ھەيە كە لى ناوخوۋى كۆمەلگەدا ھەلقوۋىت. كۆمەلگە شۆرشى بۇ بىكات و كۆمەلگە لى رەوۋىكى دىژخايەنى كۆمەلەيەتەدا دىاردە ئەخلاقبەكان بىكات بە فەرھەنگ، دەبىت كە ھەندىك دىاردە سەرلەنوۋى تەعرىف بىكاتەوۋە بەلام بەوۋە واتايە نىيە كە ھەموو شتىك رەدەكاتەوۋە. بۇيە ئەو كەسانەي كە بە راستى باشەي كۆمەلگەي كوردىان دەوۋىت، دەبىت بزانن كە لى نەرىت پارىزى زوردا، لى سەپاندنى قاعىيىدە و قانون بە سەر ژنان و جەوانان دا، لى مەترسى دىتنى ئازادىيەكاندا ناتوانن ئەخلاقيات بپارىزن. دەبىت بىن بە بەشىك لى ئازادىخوۋى ئەو كۆمەلگە. ئەوۋە رەوۋىكە كە ئەو كۆمەلگەيە دەستىپىكردوۋە و فەرھەنگى بۇ ساز دەكات. دىت كە ھەندىك ھەرەكەت ئىفراقى لى ئاستى تاكدا روو بدات، مروڧى وەھاذا دەرەدەكەوۋىت. لى مروڧى بىندەستدا شتى وا روو دەدات دوای ئەو ھەمووۋە سىتەمە. ئەوۋە دىاردەيەكى گىشتى نىيە. ئەو كەسانەي كە لى شۆرشى ژن ژيان ئازادىدا چالاكىان كەرد و پىشەنگايەتەيان كەرد، ئەو شتەي كە ئەوان رەدىان كەردەوۋە، دىاردەي ئەخلاقبە نىيە. ئەوۋى كە ئەوان رەدىان كەردەوۋە داگىركارىيە لى سەر ژن و كۆمەلگە و بەشى نەرىتى كۆمەلگەش و پىاوانى ئايىنىش دەبىت ئەوۋە باش لىك بدەنەوۋە. ئەوۋە بۇ خوۋى رەد كەردنەوۋە دەسەلات و رەد كەردنەوۋە داگىركارىيە كە گەورە ترىن ھەلوۋىستى ئەخلاقبە.

ھەر بۇيە شۆرشى ژن ژيان ئازادى گەورەترىن شۆرشى ئەخلاقبە، دەبىت ئاۋاي لىك بدەنەوۋە و لىيى نىزىك بىنەوۋە و بىگومان واش دەكەن، كەسانى ئايىنى ئازادىخوۋاز ھەن كەسانى نىشتىمان پەرۋەر ھەن كە لىو بەشەي بە باشى تىدەگەن و ئىمەس لىو باۋەرەداين كە ئەوانە پىشتىوانى لى شۆرش دەكەن و ئەگەر لى يەك تىنەگەشتىكىش ھە بىت دەبىت ھەول بدەن لى يەك تىبگەن چونكە نەسلىكى دىكە ساز بوۋە، ئەو نەسلە ئىتر لىوۋەبەدواۋە بە فەرھەنگى ژن ژيان ئازادى دەژى، بە زىھنىيەتى ژن ژيان ئازادى دەژى، بۇيە چارەكە لىوۋىدايە كە فەلسەفەي ژن ژيان ئازادى باش بىناسرىت فەرھەنگەكەي باش بىناسرىت و ئاۋاھا لى گەل ئەو نەسلە پەيۋەندى و تەعامول بگرىت نە وەك ئەوۋى كە ئەو نەسلە ئەخلاقياتى رەد كەردەتەوۋە و ئەو نەسلە نەسلە دەپپارىزىت و ياۋا

بینه به رامبه‌ری یه کتر. به و شیوازه کومه‌لگه خراب ده‌بیت و ئیمه له و باوه‌ره‌داین که ستیکی و پرو نادات هه‌رچه‌نده که‌وا ده‌ولت سه‌رمایه‌یه‌کی زور سهرف ده‌کات و نه ته‌نیا ده‌وله به‌لکوو بوشیکیش که به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانیان له نه‌ریته‌خوازیدای و چه‌وسانه‌وه‌ی کومه‌لگه‌دا ده‌بینن. هیژی سیاسی وها هه‌یه، هیژی ده‌ره‌کی و ناوه‌وه‌ش هه‌یه، ئەوانه‌ش هاندەری ئەوشتانه‌ن که ناتوانن له سهر هیژی راسته‌قینه‌ی کومه‌لگه‌شدا زال بن.

پرس؛ له رووی سیاسیه‌وه کاریگه‌ری شو‌رسی ژن ژیان ئازادی چی بوه تا روژی ئە‌ورۆمان؟

ئه‌میر که‌ریمی؛ بێگومان شو‌رسی ژن ژیان ئازادی سه‌ره‌رای ئە‌وه‌ش که شو‌رشیکی کومه‌لایه‌تی بو لایه‌نێکی سیاسی به‌رجه‌سته‌شی هه‌بوو. لایه‌نه‌ سیاسیه‌کانی ده‌توانین بیکه‌ین به دوو به‌ش. ئە‌و لایه‌نه‌ی که‌وا ده‌یه‌ه‌و‌یت شتیک له‌ناوبه‌ری‌ت و شتیک لاببات و ئە‌و لایه‌نه‌شی که‌وا ده‌یه‌ه‌و‌یت شتیک بونیاد بنیت. ئە‌و لایه‌نه‌ی که له‌ دژی شتیکه‌ زور به‌ روونی و ئاشکرا شو‌رسی ژن ژیان ئازادی له‌ دژی دیکتاتۆری کۆماری ئیسلامی ئێران رەد کرده‌وه و له‌و‌ید اکۆمه‌لگه‌ هه‌لۆ‌ستیک‌یه‌ که‌بارچه‌ی نیشاندا. ئە‌و هه‌مووه‌ رەنگ‌و‌ره‌نگیه‌ و ئە‌و هه‌مووه‌ جۆ‌ارو‌جۆ‌ریه‌، ئە‌و هه‌مووه‌ ته‌نه‌وه‌ له‌ کۆ‌مال‌گا و نه‌ته‌وه‌ جیا‌وا‌زه‌کانی ئێ‌راند و له‌ ئایینه‌ جیا‌وا‌زه‌کانی ئێ‌راند هه‌موو به‌ یه‌ک ده‌نگ ر‌ه‌وا‌یه‌تی یه‌ک سیستیمان برده‌ بن پرسیاره‌وه‌ و له‌وه‌دا گه‌وره‌ترین بزوتنه‌وه‌ی ئۆ‌پۆ‌رسیۆ‌نی له‌ می‌ژ‌ووی ئێ‌ران مرۆ‌ف ده‌توانیت به‌ ناوی بکات که‌وا توانیویه‌تی ئە‌و هه‌موو ته‌یفه‌ و ئە‌و هه‌موو گروپه‌ جیا‌وا‌زه‌ له‌ ناوخۆ‌دا جی‌ بگ‌ری‌ت. له‌و بوره‌وه‌ زور سه‌رکه‌وتو‌عه‌مه‌لی کرد. شو‌رسی ژن ژیان ئازادی ئە‌و ر‌ه‌گ و ریشه‌یه‌ی که‌ کۆ‌ماری ئیسلامی ده‌یویست له‌ ناو کومه‌لگه‌دا دایبخات به‌و خه‌باته‌ ئیدئۆ‌لۆ‌ژیکه‌ی که‌ ده‌یکرد وه‌کو به‌سیج دروست کردن و شتی‌ وای، ئە‌وانه‌ی هه‌موو له‌ناوبرد، ریشه‌ی کۆ‌ماری ئیسلامی له‌ ناو که‌لگه‌دا وشک بوه، ئیتر پ‌رۆ‌پا‌گه‌ندا و خه‌باتی ته‌بلیغاتی و ئیدئۆ‌لۆ‌ژیک‌یه‌ی رژی‌می کۆ‌ماری ئیسلامی به‌راستی ئیتر کاریگری نه‌ماوه‌ و ئە‌وه‌ش کاریگه‌ری شو‌رسی ژن ژیان ئازادی بوو. ئیتر ئیستا کۆ‌ماری ئیسلامی ته‌نها ده‌یه‌ه‌و‌یت به‌ زور خوی به‌ئیلێته‌وه‌. سیاسه‌ته‌کان و کاره‌کانی ئیتر پو‌چیل کراونه‌ته‌وه‌ و به‌رپۆ‌ه ناچیت. بۆیه‌ وه‌کو هی‌ژیکی ئۆ‌پۆ‌رسیۆ‌نی جدی له‌ رەد کردنه‌وه‌ی دیکتاتۆ‌ریدا گه‌وره‌ترین کاریگه‌ری هه‌بوه‌ و ئیستاش هه‌ر هه‌یه‌تی.

پرس؛ ئە‌و لایه‌نه‌ بونیادنه‌ره‌ی که‌ باستان کرد، ئە‌وه‌ چ کاریگه‌ریه‌کی هه‌بوو؟

ئه‌میر که‌ریمی؛ شو‌رسی ژن ژیان ئازادی، دو‌ ئه‌رک داده‌نیت. یه‌ک ئە‌و ئه‌رکه‌ی که‌ رەد کردنه‌وه‌یه‌ که‌ وه‌ک ئه‌رکی سه‌لبی چاوی لی‌ بکه‌ین یا ئه‌رکی نگاتیف (نیگاتیف نه‌ به‌و مه‌عنایه‌ی که‌ ئه‌رزشی نیه‌ و شتیک‌یه‌ خراپه‌ به‌و مه‌عنا‌ی که‌ شتیک رەد ده‌کاته‌وه‌ لایه‌نێکی ئه‌رکی ئیجابی، واته‌ ته‌نها ستیک رەد ناکاته‌وه‌ به‌لکوو شتیک‌یه‌ بونیاد ده‌نیت شو‌رسی ژن ژیان ئازادی پ‌رۆ‌ژه‌ و فک‌ریکی له‌ ناودایه‌، فه‌لسه‌فه‌یه‌ که‌ که‌ ده‌یه‌ه‌و‌یت ستیک ساز بکات، ئە‌وه‌ش ژیا‌نی ئازاده‌، ژیا‌نی ئازداد له‌ سه‌ر بنه‌مای راستینه‌ و حه‌قیقه‌تی ژن، له‌ سه‌ر بنه‌مای کومه‌لگه‌یه‌کی ئازاد، له‌ سه‌ر بنه‌مای دیموکراسی رادیکال. له‌ سه‌ر بنه‌مای په‌یوه‌ندی مرۆ‌ف له‌ گه‌ل مرۆ‌ف، له‌ سه‌ر بنه‌مای تاک‌ی ئازاد و له‌ سه‌ر بنه‌مای تیکه‌لی مرۆ‌ف له‌ گه‌ل سروشت. ئە‌و نۆ‌عه‌ په‌یوه‌ندیه‌ی کومه‌لگه‌ له‌ سه‌ر بنه‌مای ناسنامه‌ چە‌ند رە‌نگ‌یه‌‌کانه‌وه‌یه‌، یه‌ک ر‌ه‌هه‌ند ناگ‌ریته‌ به‌ر به‌لکوو چە‌ند ر‌ه‌هه‌ندی هه‌یه‌، بۆ نمونه‌ ته‌نیا ر‌ه‌هه‌ندی نه‌ته‌وه‌ی ناگ‌ریته‌ به‌ر، ته‌نها ر‌ه‌هه‌ندی جنسیه‌تی ناگ‌ریته‌ به‌ر، هه‌موو ئە‌و ر‌ه‌هه‌ندانه‌

بەيەكەو دەباتە پيش و لەئەنجامدا پرۆژەكە ئەوێەكە كۆمەلگەيەك ساز بێت كە ژيانى ئازادى تىدايە، تاكى ئازادى تىدايە، پەيوەندى ئازادى تىدايە و ئەو بونىاد دەنيت. ئەو شتەي كە ئىستا روو دەدات، ئەو قۇنگەي كە شۆرشىژن ژيان ئازادى تىدايە، ئىستا قۇنگەي سەرلەنوئ بونىاد نانەوئى ئەو شتانەيە و ئەو شتەش كە ئىستا دىكتاتورى لىي دەترسيت و نە يتەنيا دىكتاتورى لىي دەترسيت بەلكو ئەو كەسانەي كە مېشكى دىكتاتورىان هەيە، ئەوانەي كە فەرھەنگى دىكتاتورىان هەيە، بە ئەحزابەو، بە ئۆپوزىسيۆنەو، بە دەولەتەو و بە ئىسلامى سىياسىيەو، هەمويان ئەو ترسەيان لە بونىاد شۆرشى ژن ژيان ئازادىيە، بەلام ناتوان پيشى پى بگرن چونكە ئەو كۆمەلگەيە شتەيك كە رەدى كردوئەو، بۆ نمونە زۆر دياردەي دەسلەلەي لە ناو كۆمەلگەدا تىك بردو، موناسەباتى پياو و ژن دەبىت سەر لە نوئ بونىاد بريتەو، پەيوەندى ئازدى ژن و پياو دەبىت پىناسە بكرتەو، بۆ نمونە سىياسەتى لە دەستى دەولەت دەرھىناو، بە دەولەت دەلەيت ئىتر تۆ حەقت نەي لە ناو مندا سىياسەت بكەيت، ئەو شتەي كە تۆ دەيەكەيت سىياسەت نەي بەلكو دەگىركەريە، داگىركەري لە سەر كۆمەلگەيە، لە سەر ژنە، لە سەر ھەركەسە، من بۆ خۆم سىياسەت بەرپوئە دەبەم. بە چ رىيازىك؟ بە رىيازى ديموكراسى رادىكال بە رىيازى بەشدار كردن و ھاوفاكرى ھاوبەشى، ھەر شتەيكى كە كۆمەلگە لە يەك پارچە دەكات و لە دژى يەكتر ھەليان دەستىنيتەو، كۆمەلگە لاواز دەكات و دەستى دەولەتى تى دەخات، شۆرشى ژن ژيان ئازادى دەيەوئىت ھەموو ئەو قەشتانە ھەموو ئەو شكافانە پر بكتەو و بىانھىنيت بە يەكيان وەسلەتەو، بۆ نمونە نەتەو پەرەستى تەندەر و دەيەوئىت كۆمەلگەكان لە دژى يەكتر ھەلگەرىنيتەو، ئەو كۆمەلگەيە لە دژى ئەو كۆمەلگەيە، ئەو نەتەو لە دژى ئەو نەتەو، بەلام شۆرش وا ناكات بەلكو نەتەوئى ديموكراتىك پيش دەخات، نەتەو پەرستى پيش ناخات و نىشتمان پەرورەي پيش دەخات، ئەو نىشتمان پەرورەيە باس لەو دەكات كە من ھەموو مافەكانى خۆم دەوئىت و حەقى خۆ بەرپوئە بردنىشم دوئىت لە كۆمەلگەي خۆم و ئىرادەي تاكەكان و كۆمەلگەكانى ناو خۆم بى ئەوئى كە ھىچ شتەيك ئىنكار بكەم و دەمەوئىت لە گەل فەرھەنگ و كۆمەلگەكانى دىكەشدا بە ئاشتى بژىم. چاوى بىكەن دياردەيەكى جياواز دىنيتەو رۆژو شۆرشى ژن ژيان ئازادى، بۆ نمونە چاوى بىكەن ھەموو سىياسەت لە رۆژھەلەي ناوئاستدا و لە سىستەمى دىكتاتورىەكاندا لە سەر بنەماي ئەو دياردەيەكە پى دەلەين بەيەت، بە واتاى تەسلىم بوون، ھىزىك ھاتو كە تۆ دەبىت بەيەتەي لە گەل بكەيت، لەو بەدواو ئىرادەي من تەسلىمى تۆيە و ئەوئى دەلەيت سەرت بەرز بكەيتەو لە سەرت دەدەم، ئەو شتەي كە كۆمارى ئىسلامى ئىستاندەيكات و ئەگەر وريا نەبين ئەو دياردەيە لە مېشكى ئىمەشدا ھەيە، دياردەي دەسلەلەي و پياوسالارى ئىستابۆ خۆي ئەو شتە دەكات بەيز دەكات، بۆيە شۆرشى ژن ژيان ئازادى ئەو دياردانەي كە لەسەر سىياسەت كارىگەري دادەنيت لە سەر كۆمەلگە ئەوانەش دەباتە بن بەرپرسيارىو. واتا سىياسەت تەنيا سىياسەتى رەسمى ناو دەموودەزگاكانى دەولەت و دەسلەلەي نامىنيتەو.

پرس؛ لەوئىدا پرسيارىكم ھەيە، ئەو بابەتەي كەوا ئيوە باستان كرد ئەو گىرە شىوئى و تىكدادانانەي كەوا وەكوو تۆھمەتەيك دەيدەن لە شۆرشى ژن ژيان ئازادى، لە رۆژى ئەمروماندا كە شەرىك ھەيە و شەرى نيوان ئىسرائىل و ئىران بەردەوام رۆژھە، باس لە ئەو دەكرىت كە شۆرشى ژن ژيان ئازادى لە سىھەمين سالىروئى خويدا رى بۆ شەرخۆش دەكات ياخود رى بۆ دەستىوەردادنى دەرەكى خۆش دەكات، ئيوە ئەو بابەتە چۆن لىك دەدەنەو؟

ئەمیر کەریمی؛ دەمەھەوئیت لە بەردەهوامی قسەکانی دیکەم بکەم بۆ ئەوێی که ئەنجام بگرین. لە راستیدا شۆرشى ژن ژیان ئازادی ئالترناتیڤە که دادەنیت. ئالترناتیڤە که خۆ ڕێو بەری کۆمەلگەیه کی ئازادە که تێیدا نەتەویەت دیدموکراتیکی تێدا یە، لەویدا هەرشتیکی لە سەری یە کی دیکە پێناسە ناکەیت، تێیدا هیژ و ئیرادە هەیه و تێیدا قەبوڵی تەنەوعات هەیه. چاوی بکەن بۆ نموونە لە دیاردەى نەتەوێ پەرسى کلاسیکدا دیار دەبیت که کورد یە کەدەستە، کورد سۆرانە کورد سونبە و... و بەو جۆرە نەتەوێ بوون لەناو دەچیت، هەر لە ناوخواى کوردستاندا هەندیک فەرھەنگ لە ناودەچیت و نابیندیت، بۆ نموونە کوردی شیعیمان هەیه که هیژکی هەرە گەورە و نیشتمان پەرورە، هەری زۆر باشوری ڕۆژھەلاقی کوردستان لە کوردایەتی خۆی خاوەن دەردەکەوئیت، بەلام بەپێی پێناسەى کلاسیک ئەوانە نابیندریت.

بەلام ئەوانە خاوەن ناسنامەى خۆیان و دەیهەوئیت ڕەنگ یخۆی هەبیت، نایەھەوئیت ڕەنگە کەى خۆی لە ناو بچیت لە پێناو شتیکی کەوا وەکوو کوردایەتی پێناسەى پێ دەکردیت، ئەوێ ئیمە دەیلێن شتیکیترە بەناو نەوێ دیدموکراتیک، هەندیک دەلێن ژن ژیان ئازادی نەتەویەت لاواز دەخات، دەرەوێ بابەتی کۆمەلگەى نەریتی شتیکی بەم شیوازەش هەیه، هەندیک دەلێن هەر دروشمیکی ژن ژیان ئازادی نەتەوێ دەک لاواز دەخات، بە پێچەوانەو نەتەوێ کلاسیک لاواز دەخات و نەتەوێ دیدموکراتیک دادەنیت، نەتەوێ دیدموکراتیک پەيووھندیەکانی کۆمەلایەتی و پێناسە کەى لە سیاسەت پێناسە کەى لە دیاردەى شۆرش و ھەتا دامودەزگاگەشی جیاوازه، لە شۆرشى ژن ژیان ئازادیدا حیزب پێناسە یە کی دیکەى هەیه، حیزب خوانیە، حیزب ھەمە کارە نیە، حیزب دیاری کەری ھەموو شتیکی نیە، حیزب بەشیکی لە کۆمەلگەى دیدموکراتیکە کە ئەرکی خزمەت کردنە، ئەرکی ڕیگا کردنەوھیه، ئەرکی ئەوھیه کە میکانیزمە دیدموکراتیکەکانی کۆمەلگە بەھیز بکات، حیزبیک کە ھەر چاوی لە دەسەلاتە و بۆ دەسەلات تێدەکوشت ئەو کۆمەلگەیه دەکاتە مەیدانی کێرکێ و ڕقابەتی نا سالم، کۆمەلگە پارچە پارچە دەکات، کۆمەلگە قوتبی دەکات، شتیکی کە پێشتر ڕوویداو، بەلام حیزبیک کە فەلسفە کەى ژن ژیان ئازادی بیت، خۆی کۆمەلگە دەکات بە ئامانج، واتە گۆشتن بە کۆمەلگەیه کی ئاد و دیدموکراتیک ئامانجە کەیهتی، ئیتر نایەت لە پێناو کێرکێ حیزبایەتی بکات و ھەموو بەرژوھندیەکانی کۆمەلگە و ھەموو ھەبوونی کۆمەلگە بختە ناو مەترسیەو، دیتمان کە شۆرشى ژن ژیان ئازادی سەریھەلدا، ھەر کەس کەوتە ھەولدا نی ئەھل پەرسەو، بچم فلان شت بۆ خۆم بگرم و... ھە کەس ویستی لە ئەنجامەکانی شۆرش بەرژوھندی خۆی بە دەست بێنیت و ئەو شتەش کە خەلکی سارد کردووە لە راپەرینە کە ھەر ئەو بوو. چونکە خۆلک دەبیت بزائیت ئەجامە کە چیه جائیستا دەمەھەوئیت بێمە سەر پرسیارە کەى ئیو. شەرپک لە ئارادایە و خەلک چاوی دەکات کە ئەو شەرپ ج ئەنجامی بۆ ئەو ھەیه، ئایا ئەو شەرپ بۆ ئەو دەکردیت؟ نا. چەند دەولەتی دژبەرن کە لە پێناو بەرژوھندیەکانیاندا شەرپ دەکەن، خەلک لە کوێ ئەو مەعادلەیه؟ خەلک پرسیار دەکات کە بابەتە کە چەندە بە من رەبتي ھەیه. شەرپ دەکەن و بانگەوازی دەکەن بۆ خەلک کە ھەستن. خەلک ھەلئاستیت خەلک دەیهەوئیت بزائیت کە ئەو ئەنجامە دیدموکراسیە و ژیانە دیدموکراسیە کە ئەو دەیهەوئیت و ئیمەش دەزانین کە لە شەرپ ئەنجامە کە بەو شیوازە دەرناکەوئیت و تا ئیستاش دەرناکەوتو، ئەو تیکۆشان و رەوتیکە لە ناوخوا. بەردەوام ئەو نمونەیهی دێنەو کە ئەگەر ھێلکە لە ناوێ بەشکیت ئەو ژیا نی لێ درووست دەبیت، بەلام ئەگەر لە دەرەو بەشکیت ژیا نی لێ درووست نابیت بەلکوو لەوانە کە مردنیشی لێ درووست ببیت، ئەوێ کە کۆماری ئیسلامی لە گەل ھیندییک دەولەتی دیکە شەرپ دەکات لە سەر بەرژوھندیەکانی، ئەو شەرپ بەرژوھندیەکانی ئەوانە. و ئەو بەو واتایە نیە کە ئەو ئەدبیات بختە پێش کە شەرپک دەسەپێندریت بە سەر کۆماری ئیسلامیدا.

شەر ناسەپىندىرىت بە سەر كۆمارى ئىسلامىدا چۈنكى كۆمارى ئىسلامى بۇ خۇي شەرە، ئەوھى كە شەر دادەمەزىننىت و شەر پىشەدەخات، لايەننىكىش كۆمارى ئىسلامى بۇ خۇيەتى، ئەوھى كە ئاسايشى لە ناوچە كە ھەلگرتوھ كۆمارى ئىسلامى بۇ خۇيەتى، بۇيە ئەگەر كۆمارى ئىسلامى شەرپىشى لە گەل دەكردىت و لىشى دەدرىت، لىرەدا خەلگ ئەوھش بە ناحەق نابىننىت جارى واهەيە، بەلام خەلگە كە ھىواي بەوھ نەبەستوھ كە ئەو شەرە ئەو ئازادىيە كە لە مېشىكى ئەودايە ئەوھىيە. خەلگ لەوھ باش تىگەشتوھ، خۇدى ولامە كە لىرەدایە، ولامە كە لە شۆرشى ژن ژيان ئازادىدایە، ولام نە شەرە و نە دىكتاتورىيەتە، ولام شۆرشى ژن ژيان ئازادىيە، ئەو شتە ئىمە پى دەلئىن ھىلى سىھەم.

ھىلى سىھەم چى دەكات؟ ھىلى سىھەم سىياسەت دەكات و ھىزى ھەيە، ھىلى سىھەم ئەو شتەنە دەنخىننىت و بەژەوھەندىيە كە گەلىشى لە بەرچاودايە بەلام ھىلى سىھەم نايەت كە ھەموو ھىوا و ئاواتەكان و سىياسەتەكانى بختە سەر ئەو دو قوتبەوھ، واتا خۇي دەبىت بە قوتبىك، بۇ خۇي خىتاب و قسەي ھەيە و دەزاننىت كە لە كوى چۆن نىك بىتوھ بەو جۆرە كە پىويست بىت. خەلگ ئەگەر راپەرېن بكات لەو شوئىنەي راپەرېن دەكات كە بۇ خۇي بە پىويستى دەبىننىت. ئامانچى ئەو راپەرېنەش ئەوھ نىيە كە دەسەلاتىك لاپەرېت و دەسەلاتىكى دەكە بىننىتە جىيى، ئىستا ھەندىك دلان خۇش كىدوھ كە ئەوھ ئىسرائىل و ئەمىرىكا دىت لى دەدادت و ئەوانە دىنە سەر دەسەلات و... رىكلامى تىلئىفىزىونى. بىگومان لىرەدا ئەمىرىكا و ئىسرائىل ھىواكانى خەلگ تىكەدەن بەراستى. خەلگى ئىران ئەو شتەنەي تەجروھە كىدوھ و بە تايبەت كوردستان ئەو شتەنەي تەجروھە كىدوھ. ناتونن دىكتاتورىيە كى دىكە و دەسەلاتىكى دىكە بە رىگەي راکەياندەنەوھ تىلئىفىزىون بە سەر ئىمەدا فەرزەكەن، ئەگە بەراستى دەيانەوھىت گۇرانكارىيە كە سازەكەن دەبىت ھىزى گەل و ھىزى شۆرشى ژن ژيان ئازادى بە چدى بگرن. ئەو خەلگە دىتەيان كە لە شۆرشى ژن ژيان ئازادىداد نە تەنيا پىشتىگىرىان لى ناكرد بەلكو وىستىان بە رىگەي جىاواز جىاواز ئەو شۆرشە بە لارېدا بىەن، بۇيە خولكىش بە روابگەي گومانەوھ چاوى لى دەكات، چۈنكى كوتيان شۆرشە كە ھى ئىمە بوو و ئىمە ئەو ھەموو شەھىدەمان بوى دا و ھەركەس ھاتوھتە ناو كۆلەنەوھ و لە بەرامبەر تەفەنگەوھ راوھستا. بەلام ھەل درا كە شۆرشە كە بەلارېدا بىەن و تەسلىمى ھىندىكى دىكەي بەكەن و خەلگەكەيان سارد كىدوھ و ئىستاش شەرە دەكەن و دەلئىن خەلگ ھەلبىستىت.

خەلگەكە ئىتمىنان و يەقىنى دەوئەت و گارانتىيەكەش لىرەدایە كە ھەر ھىزىكى دەرەكى دەبىت ئىرادەي ئەو خەلگە بە بىنەما بگرىت و بزائىت ئەو خەلگە بۇ خۇي چ پىرۆزىيە كى و بىرنامەيە كى ھەيە و خودى پىرۆزەكەش ھەر شۆرشى ژن ژيان ئازادىيە و ئەوئىش كۆمارىكى دىموكراتىكى ئىرانى بى ناوھندى و بۇگەلى كوردستانىش كوردستانىكى ئازادە ھەمووگەلان و نەتەوھ جىاوازەكان دەبىت ئازادىان ھەبىت و دەبىت بەشدا بۇ ئەوھى كەوا ئەو ولاتە بەھى خۇيان بزائىن. ئەگەر بەشدار نابىت بۇ بەھى خۇي بزائىت؟ و لىرەدا دەبىت ھىزى ژن وەك ھىزى سەرەكى و ھىزى جەوان دەبىت وەك دىنامىزى سەرەكى دەبىت بىبىندىت و رىزى لىبىگىردىت، بۇيە كاتى ئەوھ ھاتوھ كە شۆرشى ژن ژيان ئازادى جارىكىتر ھەركەس بە روانگەيەكى قولىترەوھ تەماشى بكات، جا لىرەدا دەمەوئە بانگەوازيەك بۇ ھەركەس بەكەم لە سالىرۆزى ژن ژيان ئازادىدا ھەركەس باس لەو شۆرشە دەكات، ھەركەس بە جۆرىك دەيەوئەت و نىشان بەدات كە لەگەل ئەو شۆرشە بوو، ئەوھ رەوايە ئىمە نالئىن زۆركەس كارى تىدا كىدوھ و ئەوانە بەلام شۆرشى ژن ژيان ئازادى تىگەبىشتى دەوئەت، تۆ ناتوانىت خۆت بەكەي بە نوئىنەرى سىاسى شۆرشى ژن ژيان ئازادى بەلام لەگەل فەلسەفەكەي يەك نەگىت يا دژى بىت يا لە فەلسەفەكەي تىنەگەيت؛ دەبىت لە فەلسەفەكەي تىبگەيت.

ئەو شتەى كە شۆرشى ژن ژيان ئازادى كىردۆتە شۆرشىكى دەگمەنى ناوازه ئەو شتە ئەسلى
فەلسەفە كەيەتى، ئەسلى ئەو ناسنامە ھەمەرەنگانەيە، ئەسلى پرۆژە كەيەتى.

كەسك كە پرۆژەى ديموكراسى رادىكال، خۆبەريۆەبردن، كەسكى كە پرۆژەى ئازادى ژن، كەسكى
كە پرۆژەى بەيە كەوہژيانى كۆمەلگە كان رەد دەكاتەوہ ناتوانيت باس لە شۆرشى ژن ژيان ئازادى بكات
بابچيت دروشمىكىتر بۆخۆى بەرز بكاتەوہ؛ ھەرچەن كە ويستيان دروشمى تريش لەبەرامبەرى
بەرز بكنەوہ بەلام لە بەرامبەر ھەيىبەتى شۆرشى ژن ژيان ئازادىدا كەس خۆى راناگرىت. من
لېرەدا دەمەويت جاريكىتر سلاو و ريزم پيشكەشى بنەمالەى شەھيدان بكم و ئەوہيان پېلېم كە
ئەو شۆرشە فەلسەفە كەى كاريگەرى خۆى كىردوہ، ئەو فەلسەفە ئىستا پەيرەوان و تىكۆشانىكى
ھەيە ئەو فەلسەفە رېيەيكيشى ھەيە ئەو فەلسەفە بە ھەموو ھىزى خۆيەوہ بەريۆەدەچيت.
ئەو فەلسەفە ئازادى و ديموكراسى و ئاشتى و كوردىكى ئازاد و كوردستانىكى ئازاد و گەلىكى ئازاد و
ئېرانيكى ديموكراتىك لەگەل خۆى دىنيت، ئەوان دەبىت لەو باوہرەدابن كە خوينى شەھيدە كانيان
كاريگەرى خۆى ھەيە، ئەوان دەبىت لەو باوہرەدابن كە خوينى شەھيدە كانيان دەگات بە ئەنجام
و گەيشتوہ بە ئەنجام.

ئەوان دەبىت لەو باوہرەدابن ئەو شتەى كە رۆلە كانيان بۆى شەھيد كەوتن بىگومان دەگات بە
مەقسەد چونكە كەسانى بە بريار ھەن كە ئامانجە كانى شۆرشى ژن ژيان ئازادى پىكدىن.

بیانیه پژاک مناسبت سومین سالگرد انقلاب

«ژن، ژیان، آزادی»

با شعار «دوباره ژن ژیان آزادی» مبارزات دمکراتیکمان را گسترش می‌دهیم

سومین سالگرد انقلاب «ژن، ژیان، آزادی» فرارسید. انقلابی که با این شعار پرمعنا از کوردستان آغاز شد، سراسر ایران را دربرگرفت و چنان موجی از آزادیخواهی و دمکراسی‌طلبی به راه انداخت که در تمامی جهان طنین‌انداز گشت. «حزب حیات آزاد کردستان (پژاک)» در سومین سالگرد این انقلاب عظیم، یاد و خاطره تمامی شهدایی که در میادین مبارزه جان‌شان را فداکردند، گرمی می‌دارد. امروز همچنان مبارزه آزادیخواهی و دمکراسی‌طلبی حاصل از این انقلاب در سرتاسر ایران ادامه دارد و گام به گام به پیروزی نزدیک می‌شود. امید است که با مبارزات مستمر، زمینه آزادی تمامی زندانیان سیاسی نیز فراهم گردد.

سالگرد انقلاب ژن، ژیان، آزادی در ۲۵ شهریور هر سال به نماد آزادی زنان و جوامع تحت ستم مبدل شده. دستاوردهای فرهنگی، ذهنیتی و اجتماعی پربار آن کماکان انقلاب خلق‌ها را تغذیه می‌نماید. آنچه با شعار و اندیشه ژن، ژیان، آزادی آغاز شد، ابعادی جهانی یافت و تأثیرات آن در عرصه بین‌المللی بر تمامی آزادیخواهان و حامیان تمدن دمکراتیک، هویدا گشته است.

این انقلاب تبلور اراده پولادین ملیت‌های ایران است که عزم خود را برای مبارزه با ظلم و ستم و رسیدن به آزادی کامل، جزم کرده‌اند. مبارزاتی که در عرصه جهانی علیه مردسالاری و نظام فاسد سرمایه‌داری انجام می‌گیرد با اتکا به فلسفه‌ی مبارزاتی ژن، ژیان، آزادی، توان و پویایی تازه‌ای یافته و بی‌گمان روزی خواهد رسید که در سراسر جهان بدرخشد.

نیک‌ترین، صحیح‌ترین و زیباترین جنبه‌ی انقلاب ژن، ژیان، آزادی این است که زنان، پیشاهنگان اراده‌مند آن بوده و مرحله‌ای تاریخی را در ایران آغاز نموده‌اند که در ابعاد فلسفی و اجتماعی به مبارزات آزادیخواهی جهانی وصل است. این انقلاب، جایگاه زنان در مبارزاتشان را در سطح ایران و جهان بسیار ارتقا داد. خصوصاً زنان ایران با آگاهی و اراده در برابر نظام زن‌ستیز جمهوری اسلامی به پاخاستند و با مبارزه علیه جنسیت‌گرایی و نابرابری میان زن و مرد، پایه‌های ایدئولوژیک این دیکتاتوری مردسالار را به لرزه درآوردند. زنان، با حرکت انقلابی خویش، پارادایم «جامعه دمکراتیک و اکولوژیک مبتنی بر آزادی زن» را در میادین عملی ساختند و یک رنسانس تدریجی را در سراسر ایران آغاز نمودند که عرصه بین‌المللی را نیز متأثر گردانده است. این، ارزشمندترین

پدیده انقلابی سده بیست و یکم است که خاورمیانه را به مرحله‌ی مهارناپذیری از تغییر وارد ساخته که ایران در رأس تحولات آن قرار دارد.

اینکه ایران امروز به نقطه‌ای بی‌بازگشت از تغییر و تحول دموکراتیک رسیده، به یمن انقلاب بنیادین ژن، ژیان، آزادی است. این فرایند تا رهایی از یوغ ستم ادامه خواهد داشت و آینده ملت‌ها و جوامع را خود آنها رقم خواهند زد نه قدرت‌ها و عناصر خارجی. شکی نیست که رویه‌های بی‌بدیل انقلاب ژن، ژیان، آزادی نه بر جنگ که بر تحقق «صلح و دموکراسی» استوار است. پیشاهنگان این روند فراگیر جهانی نیز زنان و آزادیخواهان عرصه بین‌المللی هستند. اگرچه رهایی از جور دیکتاتوری موجود خواسته مشترک همه مردم ایران است اما جنگ نمی‌تواند تنها راه برون‌رفت از این همه ابربحران‌های ویرانگری باشد که کشور ایران با آنها روبروست. در چنین وضعیتی، با انقلاب ژن، ژیان، آزادی، مشروعیت سیاسی و ایدئولوژیک از حاکمیتی که صلح، دموکراسی و آزادی را برمی‌تابد، سلب شده است. این روند اکنون مهارناپذیر گشته و جامعه در درون خود به سطحی از تغییر و تحول رسیده که امید به پیروزی را دوچندان کرده است. لازم است این انقلاب را از مخاطرات اندیشه‌های قدرت‌طلب و سودجوی جریان‌های بدخواه و انحرافی محافظت نمود. تنها راه، اتحاد تمامی جوامع و ملت‌هاست. انتخاب گزینه‌ی صحیح از میان رهیافت‌های متضاد «یا جنگ یا دموکراتیزاسیون» به حضور متحدانه جوامع به نفع فرایند دموکراسی، بستگی دارد.

«حزب حیات آزاد کردستان (پژاک)» ضمن تبریک فرارسیدن سومین سالگرد انقلاب ژن، ژیان، آزادی و گرامیداشت یاد و خاطره تمامی شهدای این انقلاب، آینده‌ای آزاد و درخشان را از راه مبارزات متحدانه نوید می‌دهد. همچنین تداوم موج بازداشت‌های گسترده توسط جمهوری اسلامی ایران و افزایش موج اعدام‌ها را بشدت محکوم می‌نماییم. درحالی که دولت ایران با دولت‌های رقیب خود در جنگ و کشاکشی روزافزون به‌سر می‌برد که خطرات آن شدیداً متوجه مردم می‌باشد، جامعه راهی جز دفع این خطرات از طریق مشارکت فعال در لایه‌ها و عرصه‌های متنوع انقلاب زن، زندگی، آزادی ندارد. بدین‌مناسبت، از عموم مردم، خصوصاً زنان، جوانان، روشنفکران، معلمان، کارگران، دانشجویان، پرستاران، دانش‌آموزان، اصناف و سازمان‌های مدنی، حقوق بشری و محیط‌زیستی، نویسندگان، هنرمندان و سایر اقشار چه در داخل و چه در خارج از ایران دعوت بعمل می‌آوریم که در سومین سالگرد انقلاب، با شعار «دوباره ژن، ژیان، آزادی» تمامی عرصه‌های زندگی را به میدان مبارزه مبدل نموده و دولت را از قلمرو جامعه بیرون بیاوریم. به مناسبت سالروز انقلاب، عموم مردم بویژه ملت کورد را فرامی‌خوانیم که در روز ۲۵ شهریور و سالروز همه‌ی شهادت‌های مربوط به انقلاب ژن ژیان آزادی، در شهرهای محل شهادت مبارزان انقلاب، بر سر مزار شهدا حضور بهم برسانند.

هنر در آینه زن ژیان آزادی

■ نوژیان جنگاور

انقلاب زن ژیان آزادی به مثابه رادیکال‌ترین انقلاب اجتماعی در تاریخ ایران، علاوه بر درهم شکستن تابوها و کلیشه‌های ذهنی و متحول ساختن واقعیت‌های عینی، بر تمامی عرصه‌های اجتماعی اعم از هنر، فرهنگ، سیاست و دیگر عرصه‌ها تأثیر گذاشت و در واقع ورای یک جنبش اعتراضی، به انقلابی عظیم مبدل گشت.

هنر را به مثابه پدیده‌ای اجتماعی شاید بتوان آینه تمام‌نمای واقعیت‌های اجتماعی زمانه دانست و بدون شک هنر گسسته از بستر اجتماعی زمانه وجود ندارد. هنر با تمامی شاخه‌ها و مکاتب مختلف خود می‌تواند واقعیت‌های انضمامی را نادیده انگارد و صرفاً در بستری انتزاعی رشد و نمو یابد. اگرچه نمی‌توان هنر را به یک بازتاب صرف از واقعیت‌های عینی تقلیل داد و فاعلیت هنرمند را نادیده انگاشت، اما یقیناً نمی‌توان هنر و هنرمند را در یک چارچوب انتزاعی مجرد تفسیر نمود. لذا هنر را شاید بتوان آینه تمام‌نمای واقعیت‌های اجتماعی و یا تلاشی در راستای گذار از واقعیت‌های فرسوده زمانه دانست.

در این میان، کم نیستند آثار هنری که در دل جنگ‌ها، بحران‌ها، فجایع، خیزش‌ها و انقلاب‌ها خلق شده و علاوه بر تجلی واقعیات اجتماعی، نوعی تکاپوی ذهنی و تأمل در باب برون‌رفت از مصائب بشری را نشان می‌دهند. از تابلوی گرونی‌کای پیکاسو گرفته تا موسیقی اعتراضی سیاه‌پوستان، از آثار انتقادی در عرصه سینما تا پرفورمنس‌های اعتراضی خیابانی، همگی واقعیات زمانه را تجلی داده و در عین حال زمینه را برای جنبش‌های هنری-اجتماعی هموار کرده‌اند.

بدون شک نمی‌توان رابطه هنر و واقعیات اجتماعی را یک‌طرفه تفسیر کرد و از نقش هنر رادیکال در شکل‌گیری و گسترش جنبش‌های اجتماعی مترقی و انقلابی غافل ماند.

چه بسا انقلاب‌های فکری-اجتماعی که از آثار هنری مختلف تاثیر پذیرفته‌اند. بنابراین، می‌توان رابطه متقابل هنر و واقعیات اجتماعی را یک رابطه دوطرفه مبتنی بر هم‌افزایی و تأثیر و تأثر دانست که در برساخت واقعیات‌های اجتماعی نقش دارد.

انقلاب ژن ژیان آزادی به مثابه رادیکال‌ترین انقلاب اجتماعی در تاریخ ایران، علاوه بر درهم شکستن تابوها و کلیشه‌های ذهنی و متحول ساختن واقعیات‌های عینی، بر تمامی عرصه‌های اجتماعی اعم از هنر، فرهنگ، سیاست و دیگر عرصه‌ها تأثیر گذاشت و در واقع ورای یک جنبش اعتراضی، به انقلابی عظیم مبدل گشت. در این نوشتار سعی بر آن داریم که به اجمال به بررسی تأثیرات انقلاب ژن ژیان آزادی بر هنر و رابطه دوسویه هنر-سیاست در بطن این انقلاب بپردازیم.

بدون شک بررسی یک پدیده اجتماعی بدون مدنظر قرار دادن پیشینه و ریشه‌های آن، یک بررسی ناقص خواهد بود و در کشف حقایق ناکام خواهد ماند. انقلاب ژن ژیان آزادی نیز از این قاعده مستثنی نیست و نمی‌توان بدون در نظر گرفتن بستری که این اندیشه رهایی‌بخش در آن شکل گرفته، بالیده و به دیگر نقاط گسترش یافته است، صرفاً آن را از منظر تأثیراتش بر هنر مورد مذاقه قرار داد. لذا بیش از آنکه از جنبه تخصصی صرف به تحلیل تأثیرات این انقلاب بر شاخه‌ها و آثار هنری مشخصی بپردازیم، سعی بر ارائه تصویری کلی از شکل‌گیری یک جنبش هنری پویا با تأثیرپذیری از این انقلاب خواهیم داشت. جنبشی که اتفاقاً برخلاف برداشت رایج از واژه «جنبش»، سعی بر یکدست‌سازی ندارد و طیفی گسترده از جریانات مختلف و گاه کاملاً مجزا را بر اساس اشتراکات کلی‌شان در بطن خود جای داده است؛ زیرا این خصلت ژن ژیان آزادی است که به جای همگون‌سازی، بر تکثر مبتنی بر اشتراکات اتکا دارد.

ژن ژیان آزادی در کسوت احیاکننده رسالت اجتماعی هنر

هنر در جهان سرمایه‌داری به تبع تعاریف فردمحوری که از پدیده‌ها ارائه می‌شود، ماهیتی فردگرایانه پیدا کرده و از رسالت اجتماعی خود دور شده است. در این نظام سودمحور، هنر بیشتر تابعی از صنعت و شکلی از کالای لوکس ارضای‌کننده امیال فردی است که قادر به ایفای نقش رسالت اجتماعی خود و رشد و تعالی فرد-جامعه نیست. اگرچه در این راستا تب همه‌گیر نو شدن گریبان هنرمند را گرفته و ارائه جنون‌وار مطاع هنری نو از اقتضائات بازار به شمار می‌رود، اما این امر لزوماً به معنای انقلابی بودن این هنر و تحول‌آفرین بودن آن نیست. زیرا این هنر بیش از آنکه دغدغه‌های جامعه را مدنظر قرار دهد و جامعه و دغدغه‌های آن را در شالوده خود داشته باشد، معطوف به بازار است و شاکله آن را سودآفرینی تشکیل می‌دهد. به همین دلیل هنر در عصر تولید انبوه صنعتی زیبایی‌شناختی، به عرصه‌ای برای بازتولید واگویه‌ها و پیش‌فرض‌های نظام سرمایه‌داری مبدل شده است که فرد-جامعه را از یکدیگر می‌گسلاند.

یکی از خصیصه‌های انقلاب ژن ژیان آزادی، بازپس‌گیری هنر و احیای رسالت اجتماعی آن بود. هنر باری دیگر در کسوت پیشاهنگ تحولات اجتماعی ظاهر شد و نقش سلب شده خود را

بازیافت. مجموعه آثار هنری که به رغم تفاوت‌هایشان می‌توانند به عنوان هنر ژن ژیان آزادی تلقی شوند، در خارج شدن از چرخه سودگرایی و خدمت به آرمان‌های جمعی اشتراک دارند. در واقع انقلاب ژن ژیان آزادی، هنر را از محافل انحصارگر و الیت‌گرا خارج کرد و باری دیگر آن را با دغدغه‌های اجتماعی پیوند داد. این امر را می‌توان از ماهیت ژن ژیان آزادی به مثابه عرصه‌ای برای بازپس‌گیری قدرت اجتماعی از محافل انحصار قدرت جدا دانست و صحیح‌تر آن است که آماتوریسم سیاسی، بازتعریف خود امر سیاست و تلاش برای بازپس‌گیری خیابان و رهنیدن آن از الیت‌گرایی انحصارطلب را یکی از عوامل بازگشت نسبی هنر به رسالت اجتماعی خود دانست. این امر را می‌توان در سیل هنرمندانی که در حمایت از انقلاب، محافل انحصاری هنر وابسته به قدرت حاکم را تحریم کردند و یا در پرفورمنس‌های خیابانی دید که در عین سادگی، تعهد به تحول را در خود تجلی می‌دادند. کم نبودند هنرمندانی که تحت تاثیر این انقلاب، در دوره‌ای سلبریتی-پیشاهنگ، ممنوع‌الکاری را به جان خریده و پیشاهنگی را ترجیح دادند تا انقلابی‌گری را به مثابه بزرگ‌ترین هنر تجلی دهند. علاوه بر این، در این انقلاب شاهد شکل‌گیری گروه‌های هنری ناشناس و گمنامی بودیم که از بطن دانشگاه، خیابان و مردم، نوید هنری انقلابی و پیشاهنگ را می‌دادند.

هنر ژن ژیان آزادی به مثابه تلاقی تفاوت‌مندی‌ها

یکی دیگر از مهم‌ترین تاثیرات انقلاب ژن ژیان آزادی بر هنر، راهیابی آن به تمامی شاخه‌های مختلف و سبک‌های مختلف هر شاخه و اقبال گسترده هنرمندان متعلق به طیف‌های مختلف از این انقلاب بود. انقلابی که واضح آن رهبر آپو بود، در کوهستان‌های کوردستان عملی شد و در جامعه کوردستان تجلی یافت، با تمامی خودویژگی‌هایش در بطن جوامع مختلف جای گرفت. همانطور که در فوق نیز به آن اشاره شد، این یکی از خصیصه‌های منحصر به فرد انقلاب ژن ژیان آزادی است که به جای تلاش برای همگون‌سازی، متکی بر رسیدن به اشتراکات با حفظ تفاوت‌مندی‌ها است. این واقعیت را می‌توان در تبدیل شدن سه واژه «ژن»، «ژیان» و «آزادی» به وجه اشتراک جریانات مختلف هنری در جغرافیای ایران و خارج از آن دید. این امر را بیش از آنکه بتوان به همبستگی صرف تقلیل داد، می‌توان ناشی از تعهد به تغییری بنیادین دانست که به زبان‌های مختلف و در جغرافیاهای مختلف بیان می‌شود و ندای آزادی‌خواهی، انقلاب و آزادی زنان را به یکدیگر پیوند می‌دهد.

محوریت زنان در هنر ژن ژیان آزادی

بدون شک زنان به مثابه محور اساسی شکل‌گیری فرهنگ-هنر، مهر خویش را بر تاریخ جوامع زده‌اند. پس از استیلای مردسالاری بر جوامع انسانی و تلاقی آن با قدرت-سرمایه، زنان به حاشیه رانده شده، دسترنج آنان غصب گشته و نوعی ابژگی بر آنان تحمیل گشت. این امر نه تنها باعث زدوده شدن محوریت زنان و فاعلیت آنان از عرصه هنر، فرهنگ و سیاست شد، بلکه تصویر منعکس شده از آنان در هنر را نیز در حد یک ابژه صرف برای امیال مردسالارانه فروکاست. زنان در این هنر سودمحور، کالایی و آمیخته با سرمایه، بیشتر نقش ابژه‌ای منفعل

در بطن یک کالای هنری را داشتند که کلیشه‌های زیبایی‌شناختی تحمیلی و جنسیت‌گرایانه نظام سرمایه‌داری را بازتولید می‌کرد.

زنان چه در انقلاب ژن ژیان آزادی و چه در هنر تأثیرپذیرفته از آن، سوژگی و فاعلیت خود را باز یافته و به محور اساسی انقلاب-هنر مبدل شدند. این روند از پرفورمنس‌های اعتراضی خیابانی زنان و بریدن گیسوان آغاز شد که حتی آگاهانه نام پرفورمنس را نیز بر خود نداشتند اما انسانی‌ترین و متعالی‌ترین شکل از هنر مبتنی بر فاعلیت بود؛ هنری که انقلابی بودن در بطن آن نهفته و تمامی کلیشه‌های تحمیل شده را درهم شکست. قرار دادن این پرفورمنس‌های اعتراضی که از برداشتن روسری در مراسم خاکسپاری ژینا امینی آغاز شد و تا بریدن گیسوان و پرفورمنس‌های رادیکال زنان در نقاط مختلف جهان ادامه داشت، در کنار نمایشگاه‌ها، سمینارهای هنری و سیل گسترده آثار هنری با محوریت و فاعلیت زنان، گواهی بر تأثیر انقلاب ژن ژیان آزادی بر عرصه هنر است؛ امری که صداهای سابقا ساکت را به فریادی رسا مبدل کرد و زنان را از حاشیه به متن بازگرداند.

هنر برای اعتراض

با آغاز انقلاب ژن ژیان آزادی، هنر اعتراضی به عنوان اعتراضی خلاقانه علیه ساختارهای قدرت و سلطه، به کانون فعالیت‌های هنری مبدل شد. هنر در روند بازبانی نقش رسالت اجتماعی خود، با مفاهیمی نو درآمیخت که پیش از آن کم‌تر در آثار هنری در ایران به چشم می‌خورد. طرد هر نوع سلطه اعم از سلطه مردانه بر بدن زنان، غصب و انحصار سیاست و رهایی با محوریت زن-جامعه، از مفاهیم جدیدی بود که با انقلاب ژن ژیان آزادی به کالبد هنر در ایران دمیده شد و هنر اعتراضی را بر هنر عامی و سودمحور تفوق داد.

با وجود تمامی نکات فوق‌الذکر، نمی‌توان صرفاً از نوعی تحول یک طرفه سخن گفت و خزیدن کلیشه‌های نظام در هنر ژن ژیان آزادی را نادیده گرفت. هنر در بطن انقلاب ژن ژیان آزادی نیز از نفوذ عناصر رایج نظام مردسالار سرمایه‌داری مصون نبود و نگاهی آسیب‌شناسانه می‌تواند مخاطراتی را که حتی تحت نام هنر اعتراضی متوجه این انقلاب شد، نمایان سازد. برای مثال برخی از آثار هنری که در بطن این انقلاب فراگیر شدند، با ترویج مفاهیم «مرد، میهن، آبادی» در برابر «ژن ژیان آزادی»، نوعی بازگشت به عقب را در قالب نظمی آهنگین به صورت انبوه ترویج دادند. این مسئله که تقریباً در تمامی انقلاب‌ها امری رایج است، با رویکردی آسیب‌شناسانه قابل تشخیص و طبیعتاً قابل حل می‌باشد.

